

Är det möjligt att göra som *Idrotten vill?*

En fallstudie om idrottsföreningars möjligheter att bedriva en barn- och ungdomsverksamhet som överensstämmer med idrottsrörelsens riktlinjer

Michael Pettersson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete på avancerad nivå 44:2017
Masterprogrammet i idrottsvetenskap 2015-2017
Handledare: Karin Redelius
Examinator: Kerstin Hamrin

Is it possible to do what the Guidelines say?

A case study on the sports clubs' opportunities to
conduct a child and youth activity that complies
with the sports movement's guidelines

Michael Pettersson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Master Degree Project 44:2017
Master Education Program in Sport Science 2015-2017
Supervisor: Karin Redelius
Examiner: Kerstin Hamrin

Förord

Att skriva ett arbete på avancerad nivå involverar flera personer. Utan att räkna upp dessa i någon inbördes ordning, vill jag börja med att rikta ett stort tack till min handledare, Karin Redelius, professor på Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm. Utan din kompetens och ditt engagemang, hade det idag inte funnits någon uppsats att visa upp. Du har rättat mig när jag gjort fel och väglett mig när jag har velat ha ett råd. För att sedan lyfta upp både mig och uppsatsen till dess rättmätiga kvalité. Jag är glad över att jag, för över ett år sedan, vågade knacka på din dörr och fråga ifall du ville hjälpa mig med detta arbete.

Jag vill också rikta ett tack till alla de andra som har hjälpt mig med mitt arbete. Ni har fått läsa delar av texten, tröstat mig när det varit jobbigt, lyssnat på alla mina galna idéer om hur idrotten kan förändras, bli bättre och borde fungera. Men framförallt så har ni alltid funnits där för mig, när jag har behövt diskutera en fundering som jag haft eller bara velat ha någon att prata med.

Ett sista stort tack riktar jag till alla de personer som jag träffat under resans gång. Det handlar om ni som har kommit med idéer, ni som har ställt upp på intervjuer och alla ni andra som har bidragit med er kunskap som tillsammans har gjort det möjligt för uppsatsen att växa fram.

Märsta den 15 Maj 2017.

Abstract

Aim: The purpose of the study was to examine associations' views on their ability to conduct their activities in accordance with the Swedish policy document for sport, *Idrotten vill* to include the UN Convention on the Rights of the Child. More specifically, the study has investigated the extent to which the associations allow children and young people to participate and what a participation for a child and youth includes, as well as what obstacles and opportunities the association's representatives identify for the implementation of the sports movement's guidelines.

Method: The study has been conducted with a qualitative approach. Case studies were chosen as design and the central data consisted of eight interviews with union representatives at three different levels. The material has since been analyzed based on an actor and structure perspective and Lundquists (1987) "The simplified actor model" consisting of three factors (understanding, feasibility and will).

Results: The association representatives claimed that all children and young people were allowed to participate in their association. Participation was limited in many cases, as there were circumstances, such as lack of space and leadership, which meant that the children and young people could not participate in the training and competition activities. The association representatives faced the majority of obstacles and opportunities to successfully implement the guidelines in the business. The identification of these was not unanimous. For example, some of the association's representatives felt that parents could be an asset, while others saw them as an obstacle. The explanation factors differed in terms of level and sport.

Conclusions: The associations explained that in cases where the guidelines were not met, it was mainly because they could not control all conditions in society and then did not consider that they were given the opportunity to conduct an activity according to *Idrotten vill*. The association's other explanation model was that they did not have an interest in conducting their business in accordance with all the Guidelines in *Idrotten vill*, since *Idrotten vill* not be considered to be in agreement with their business or their members' will.

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar: Studiens syfte var att undersöka föreningars syn på sina förutsättningar att kunna bedriva sin verksamhet i enlighet med *Idrotten vill*, inkluderande FN:s konvention om barnets rättigheter. Mer konkret beskrivet har studien undersökt, i vilken utsträckning föreningarna låter barn och ungdomar delta och vad ett deltagande för ett barn och en ungdom innefattar, samt vilka hinder respektive möjligheter föreningens representanter identifierar för genomförandet av idrottsrörelsens riktlinjer.

Metod: Studien har genomförts med en kvalitativ ansats. Fallstudier valdes som design och den centrala datan har bestått av åtta stycken intervjuer med föreningsrepresentanter, på tre olika nivåer. Materialet har sedan redovisats och analyserats utifrån ett aktör- och strukturperspektiv samt Lundquists (1987) "The simplified actor modell" bestående av tre faktorer, förståelse, genomförbarhet och vilja.

Resultat: Föreningsrepresentanterna påstod att alla barn och ungdomar fick delta i deras förening. Deltagandet begränsades i flera fall då det fanns omständigheter, exempelvis brist på utrymme och ledare som gjorde att barnen och ungdomarna inte kunde vara med i tränings- och tävlingsverksamheten. Föreningsrepresentanterna stod inför flertalet både hinder och möjligheter för att lyckas implementera riktlinjerna i verksamheten. Identifikationen över dessa var inte enhällig. Till exempel ansåg en del av föreningens representanter att föräldrar kunde vara en tillgång, medan andra såg dem som ett hinder. Förklaringsfaktorerna skiljde sig åt både vad gällde nivå och idrott.

Slutsats: Föreningarna förklarade att i de fall som riktlinjerna inte var uppfyllda, så berodde det främst på att de inte kunde styra över alla förhållanden i samhället och då inte ansåg att de givits möjligheter att kunna bedriva en verksamhet i enlighet med *Idrotten vill*. Föreningarnas andra förklaringsmodell var att de inte hade intresse av att bedriva sin verksamhet i enlighet med samtliga riktlinjer i *Idrotten vill*, då *Idrotten vill* inte ansågs stämma överens med deras verksamhet eller deras medlemmars vilja.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	9
2 Bakgrund	10
2.1 Idrotten vill	10
2.1.1 Idrottsrörelsens verksamhetsidé	10
2.1.2 Barnidrott	10
2.1.3 Ungdomsidrott.....	11
2.2 Initierandet av idrottsrörelsen	11
2.2.1 Idrott för alla	13
2.3 FN:s Barnkonvention.....	13
2.4 Idrottsrörelsens ramar - en sammanfattning	14
3 Tidigare Forskning.....	15
3.1 Internationell utblick.....	15
3.2 Parametrar som kan antas påverka implementeringen	16
3.2.1 Ledare	17
3.2.2 Föräldraskap.....	17
3.2.3 Ekonomi	18
3.3 Förklaringsfaktorerna i implementeringstudier	19
3.4 Implementering av Idrotten vill	20
3.4.1 Utvärderingar av projektstöd.....	20
3.4.2 Utvärderingar av Idrotten vill:s genomslagskraft	21
3.5 Problemformulering.....	24
4 Syfte.....	27
4.1 Frågeställningar	27
5 Teori.....	28
5.1 Strukturer och aktörer	28
5.4 The simplified actor modell.....	29
5.4.1 Förståelse	30
5.4.2 Genomförbarhet	30
5.4.3 Vilja	30
5.5 Idrottsrörelsens kontext.....	30

6 Metod.....	32
6.1 Inledning	32
6.2 Fallstudier	32
6.3 Insamling av data	33
6.4 Urval	34
6.4.1 Urval av idrotter	34
6.4.2 Urval av föreningar	34
6.4.3 Urval av personer	36
6.5 Genomförande	36
6.5.1 Intervjuguide	36
6.5.2 Informationsbrev	36
6.5.3 Intervjuerna	37
6.6 Bearbetning och analys av materialet	37
6.7 Etiska överväganden	38
7 Resultat	39
7.1 Bakgrund.....	39
7.1.1 Fotbollsföreningen Fall 1	39
7.1.2 Friidrottsföreningen -Fall 2	40
7.2 Resultatredovisning av studiens frågeställningar	40
7.2.1 Allas rätt att delta -”Ja vad ska vi göra då, kasta ut dem på gatan?”	41
7.2.2 Vad innefattar ett deltagande i en förening?	42
7.2.3 Hinder för genomförandet av Idrottens vill:s riktlinjer	44
7.2.4 Möjligheter för genomförandet av Idrottens vill:s riktlinjer	49
8. Analys och diskussion	52
8.1 Strukturperspektivet.....	52
8.2 Aktörsperspektivet	54
8.3 Aktör och strukturperspektiv i samverkan	56
8.4 Förstår föreningarna vad Idrotten vill innebär?	57
8.5 Är Idrotten vill genomförbar?	58
8.6 Vill föreningarna genomföra Idrotten vill?	59
9 Slutsatser och vidare forskning.....	61

9.1 Studiens ramar	61
9.2 Slutsats	62
9.3 Vidare forskning.....	63
10. Käll- och litteraturförteckning	64
Bilaga 1- Intervjuguide.....	71

1 Inledning

Vilka förutsättningar har idrotten egentligen för att lyckas? Den svenska idrottsrörelsen är en sammanslutning med över tre miljoner människor, vars största arbete sker i ideella föreningar. Idrottsrörelsen är en organisation som kritiserats för att i vissa fall vara bristande och inte kunna efterfölja sina riktlinjer (Riksidrottsförbundet 2009; SOU 2008). Detta skedde till exempel 2011 då den före detta höjdhopparen Patrik Sjöberg publicerade en bok. I boken anklagar han sin tränare Viljo Nousiainen för sexuella trakasserier och övergrepp, som ska ha begåtts under Sjöbergs uppväxt (Sjöberg & Lutteman 2011). I början av 2012 skrev Dagens Nyheter närmare tio artiklar om gymnastikföreningar, som bedrev träning under ogynnsamma förhållanden för barn- och ungdomar (Dagens Nyheter 2017). Granskningen i media ledde till att Svenska Gymnastikförbundet anlätade en oberoende utredare för att undersöka ledarkulturen inom svensk gymnastik (Stier 2012).

Andra sammanhang där massmedia uppmärksammat idrottens svårigheter är i dokumentärserien *Idrottens himmel och helvete*, en filmserie som synliggör vuxnas handlande och vilka konsekvenser det kan ge barn och ungdomar (Hyland 2014). Vad gäller teveproduktioner kan också nämnas dokumentärfilmen *Medaljens pris* (2012), en dokumentärfilm som fokuserar på vuxna idrottare, men även beskriver konsekvenserna av en hård tonårssatsning och hur en misslyckad idrottskarriär som ungdom kan påverka en vuxens vardag. Tillsammans med de senaste anklagelserna om sexuella trakasserier i ridsporten, försök till matchfixning på en allsvensk fotbollsmatch och den sedan länge pågående diskussionen om för tidig selektering och utslagning inom barn- och ungdomsidrotten, förstärks bilden av en idrottsrörelse som inte är problemfri (Berntsson 2015; Eriksson 2017; Nyberg 2016).

Glappet mellan idrottsrörelsens verksamhetsinriktning och föreningarnas praktiska verksamhet, som forskare belyst sedan en forskningskonferens 1982, kommer även att granskas i denna rapport. Den här undersökningen är till för att rikta ljus mot barn- och ungdomsidrotten utifrån en annan vinkel, närmare bestämt utifrån idrottsföreningars syn på deras möjligheter att bedriva barn- och ungdomsidrott i enlighet med idrottsrörelsens riktlinjer. De riktlinjer som avses är de som beskrivs i policydokumentet *Idrotten vill*.

2 Bakgrund

I detta kapitel redovisas vad som menas med idrottsrörelsens riktlinjer och hur de har formats utifrån ett historiskt perspektiv. Bakgrunden innehåller följande delar: *Idrotten vill*, *initierandet av idrottsrörelsen*, *FN:s Barnkonvention* och *Idrottsrörelsens ramar - en sammanfattning*.

2.1 *Idrotten vill*

Idrotten vill framställs, enligt Riksidrottsförbundet, som ett enhälligt idéprogram, grundläggande för den svenska idrottsrörelsen (Riksidrottsförbundet 2009). Redelius (2011) förklarar att *Idrotten vill* fungerat som ett normativt dokument, vilket, enligt Redelius m.fl. (2016), betyder att det symboliserar en tanke om hur idrotten borde och i vissa fall ska utformas. *Idrotten vill* består av närmare 45 sidor som berör olika delar av idrottsrörelsen (Riksidrottsförbundet 2009). Enligt Redelius m.fl. (2016) har förbund, föreningar, ledare och tränare till uppgift att realisera RF:s stadgar och riktlinjerna i *Idrotten vill*.

2.1.1 Idrottsrörelsens verksamhetsidé

Det generella kapitlet *Idrottens verksamhetsidé, vision och värdegrund* beskriver idrottens övergripande riktlinjer som tangerar hela idrottssamhället. Här diskuteras idrottsrörelsens självstyre, vikten av glädje och gemenskap, de demokratiska principer som ska råda inom idrotten och att den ska vara öppen för alla. Kapitlet *Idrottens verksamhetsidé, vision och värdegrund* framhåller även vikten av att låta individen få utvecklas i sin takt, jämställdhetens betydelse och att idrotten ska bedrivas utifrån rent spel. I texten nämns också att all idrottsverksamhet ska utgå från både FN:s konvention om mänskliga rättigheter och FN:s konvention om barnets rättigheter, i fortsättningen benämnt som *Barnkonventionen*. (Riksidrottsförbundet 2009)

2.1.2 Barnidrott

Kapitlet *Idrott för barn* redogör vilka värderingar som ska råda inom barnidrotten. En idrottsförening ska bidra till barns goda vanor. Idrottsföreningar har också till uppgift att utforma en verksamhet där barn får möjlighet att fostras i en trygg social miljö. Barnidrott ska genomsyras av en tränings- och tävlingsverksamhet som sker lokalt, i enkla former, där resultatet inte ska stå i fokus. Idrottsrörelsen ska eftersträva barnets chans att prova på flera idrotter, vilket möjliggörs om det råder samförstånd mellan de olika idrotter/föreningar, där

barnet är aktivt. Ledare i barnidrott ska besitta grundläggande kunskaper om barns fysiska, sociala och psykiska utveckling. I utformningen av idrottsverksamhet för barn har man också en skyldighet att lyssna till barnen, deras deltagande är viktigt och deras åsikter måste bli hörda. (Riksidrottsförbundet 2009)

2.1.3 Ungdomsidrott

Några grundläggande värderingar inom ungdomsidrotten är att de ledare som verkar där behöver ta hänsyn till de psykiska och fysiska variationerna inom åldersgrupperna. Ledare inom ungdomsidrotten behöver också ha kunskaper om ungdomars utveckling och dess konsekvenser på och utanför idrottsarenan. Utöver detta är idrott för ungdomar uppdelad i två spår, *breddidrott för ungdom* och *elitinriktad idrott för ungdom*. (Riksidrottsförbundet 2009)

2.1.3.1 Breddidrott för ungdom

Breddidrotten för ungdomar handlar om att kunna ta hand om alla som inte har ambitionen att satsa mot en framtida elitkarriär. Övergång mellan barn- och breddidrott ska genomföras successivt, tillika övergången mellan bredd- och elitidrott. Det är viktigt att idrottsrörelsen arbetar för att utveckla tränings- och tävlingsformer som är stimulerande för breddidrottsverksamhet. Ungdomars åsikter och erfarenheter ska tas tillvara på i utformningen av idrott som berör dem. Ledarskap ska också ingå i ungdomars idrottsutbildning. (Riksidrottsförbundet 2009)

2.1.3.2 Elitinriktad idrott för ungdom

Elitinriktad idrott för ungdomar handlar om talangfulla eller ambitiösa ungdomars möjligheter att genomföra en seriös elitsatsning under trygga förhållanden. Tävlingsverksamheten ska utformas för att stimulera långsiktig och kvalitativ utveckling som motverkar utslagning. Ledare i föreningar och förbund ska ges möjligheter till fördjupad förståelse om träningsplanering såväl som fysisk, psykisk och social utveckling. Det krävs även att ungdomsidrotten bedrivs enligt korrekta etiska värderingar i syfte att till exempel motverka doping och regelfusk. (Riksidrottsförbundet 2009)

2.2 Initierandet av idrottsrörelsen

I dagens idrottsrörelse återfinns influenser från den svenska idrottshistorien där Pehr Henrik Ling var ett centralt namn inom idrottsrörelsen under 1800-talet. Hans bidrag till historien är bland annat grundandet av Gymnastiska Centralinstitutet (GCI), senare Gymnastik- och

idrottshögskolan (GIH) och även den prisbelönta Linggymnastiken, vars fokus riktades mot hälsan och välbefinnandet hos individen. Träningsformen minskade dock i popularitet under slutet av 1800-talet, samtidigt som Viktor Balcks inflytande ökade. Balck ansågs vara en skicklig organisatör och debattör för idrott som folkrörelse (Patriksson 1987). Balck var en idrottsledare som inspirerats av den tuffa engelska tävlingsidrotten, som under 1800- och 1900-talet spreds världen över i anknytning till industrialiseringen som påbörjades i västvärlden (Lindroth 2011; Yttergren 2003).

En modern svensk idrottsrörelse formades i samband med Riksidrottsförbundets bildande i början av 1900-talet. Det var en organisation innehållande två typer av synsätt på idrott, det mer fria idrottandet, som vi idag känner till som motions-/spontanidrottande respektive prestationsidrottande, som skapades utifrån Balcks och det engelska folkets syn på tävlingsidrott (Lindroth & Norberg red. 2002).

Under 1900-talets första hälft dominerades föreningsverksamheten av högskole- och universitetsstudenter och i synnerhet av vuxna industriarbetare. Idrottandet för barn och ungdomar skedde endast i form av idrottslektionerna i skolan. Detta ansågs behöva förändras eftersom vissa barn och ungdomar slutade skolan redan vid 13-14 års ålder och då inte kunde delta i organiserad idrott. Idrottandet i mer organiserade former började förändras under första delen av 1950- och 1960-talet (Patriksson 1987). Förutom argumentet att det fanns för lite idrott för barn och ungdomar i organiserade former så fanns andra argument som talade för att en förändring behövde ske. Dels ansågs fysisk aktivitet ge ungdomarna en frisk kropp, beslutsamhet, disciplin och samarbetsmoral vilket motiverade till en ökad statlig satsning på modern barn- och ungdomsidrott bedriven i föreningar (Lindroth & Norberg red. 2002). Dessa föreningar som sedan närmare 50 år tillbaka hade genomfört verksamhet för framförallt vuxna människor (Patriksson 1987).

Den moderna svenska barn- och ungdomsidrotten har således kännetecknats av två olika perspektiv på hur idrott kan utföras. Dessa perspektiv har influerats av Per Henrik Lings respektive Viktor Balcks syn på vilken funktion idrotten har och i vilka former den ska bedrivas (SOU 2008). Tillsammans med det faktum att föreningsidrotten i Sverige skapats för

att organisera vuxenidrott, finns det en risk för att idrottens organisation är uppbyggd för en annan målgrupp än barn och ungdomar.

2.2.1 Idrott för alla

Den idrottspolitiska inriktningen hos Riksidrottsförbundet, med en samlad idrottsrörelse öppen för alla, tog form under sent 1960-tal, där flertalet debatter ledde till att en statlig utredning tillsattes (SOU 1969). I rapporten utvärderades till vart de statliga medlen gick och dess betydelse i samband med möjlighörandet att tillgodose allas önskan om att delta i idrott. Rapportens utfall diskuterades under 1980-talet, bland annat vid en stor konferens om barn- och ungdomsidrott. Under konferensen pekade ett flertal forskare på problem inom barn- och ungdomsidrott, vilket vi sett spår av ända in på 2000-talet (Engström, Norberg & Åkesson 2007; Redelius 2002). Ett antal brister såsom en ökad utslagning, ansågs i flera fall avspeglas av att tävlingsfokuset fått mera utrymme i dagens idrott, vilket kopplas till Balcks idéer om idrottens syfte (SOU 2008).

Tvivlen som sedan fortsatte öppnade upp för en debatt om idrottens höga prestationskrav och en ökad utslagning. Även en ökad konkurrens om barnen mellan föreningarna ledde till att idrottsdebuten skedde i allt yngre åldrar. Enligt Engström, Norberg och Åkesson (2007) var dessa anledningar exempel på allt vanligare, negativa, företeelser inom idrotten. Detta var något som bland annat bidrog till att idrottsrörelsen, i form av Riksidrottsförbundet, började rikta blickarna mot utformandet av ett gemensamt policydokument, dagens *Idrotten vill*. Riktlinjerna beslutades av en enig idrottsrörelse 1995. Därefter har några revideringar gjorts, till exempel tillägget om att all idrottslig verksamhet ska följa *Barnkonventionen* (Karp 2015; Redelius 2011).

2.3 FN:s Barnkonvention

Barnkonventionen är ett tillägg och ska ses som ett komplement till de mänskliga rättigheterna, när dessa inte anses tillräckliga för barn och ungdomar. *Barnkonventionen* innehåller 54 universella skyddslagar som sätter barnet och dess behov i fokus (Hammarberg 2006). Donnelly och Petherick (2004) påstår att närmare 40 av de 54 riktlinjerna går att applicera på idrotten. Redelius (2011) menar att de fyra artiklar som utgör ”huvudprinciperna” i Barnkonventionens andemening, på samma sätt går att koppla till

idrotten. Artiklarna hon syftar på är två, tre, sex och tolv. Artikel två förklarar att alla barn har lika värde och samma rättigheter. Artikel tre beskriver att barnets bästa alltid ska prioriteras högst. Artikel sex erkänner varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikel tolv uttrycker vuxnas skyldigheter att lyssna på barnens åsikter i de frågor som rör barnen (Hammarberg 2006).

2.4 Idrottsrörelsens ramar - en sammanfattning

I en SOU-rapport (2008) beskrivs att *Barnkonventionen* och idrottsrörelsens riktlinjer samstämmer med varandra, tillsammans skapar de ett stöd för arbetet att förverkliga *Idrotten vill*. Elvin (2011) beskriver att det viktigaste för idrotten är att möjliggöra utvecklingen av barn och unga utifrån deras egen lust och vilja. *Barnkonventionen*, i form av de fyra huvudprinciperna och *Idrotten vill*, innehåller sammantaget en omfattande och varierande spridning av regler och förhållningssätt för hur idrottens verksamhet ska bedrivas. Trots att dokumenten är författade av olika organisationer går de att anpassa till barn- och ungdomsidrottens vision, att skapa förutsättningar så att alla kan delta utifrån sin egen vilja och ambition (Elvin 2011). Denna studie intresserar sig för *Idrotten vill* och *Barnkonventionen*, med begränsningen att dokumentens samhörighet gör att studien kommer att fokusera på *Idrotten vill* och det som berör barns delaktighet. För fortsättningen innebär det att *Idrotten vill* och *Barnkonventionen* inte kommer skiljas åt, istället kommer *Barnkonventionen* inkluderas i *Idrotten vill*.

Då denna uppsats intresserar sig för föreningars möjligheter att kunna följa riktlinjerna har det varit viktigt att redogöra för vilka de är. Riksidrottsförbundet framhäver att *Idrotten vill:s* riktlinjer ska gälla inom idrotten som ett uttryck för hur idrott bör utformas, men det är inte tydliggjort hur dessa riktlinjer ska förverkligas.

3 Tidigare Forskning

Inom den internationella forskningen återfinns flertalet studier som granskat implementeringen av beslut. Studier som undersökt implementering av *Idrotten vill* är däremot, av förklarliga skäl, ovanligare bland de internationella forskningsstudierna. Den internationella forskningen på området implementering är bred och innefattar allt från hur en ledare agerar på en fotbollsplan till hur det statligt finansierade stödet påverkar idrotten nationellt.

3.1 Internationell utblick

Flera forskare har via sina studier funnit motiv för fortsatt statligt stöd till idrotten. Smith m.fl. (2014) samt Bailey och Parnell (2015) har undersökt idrottens hälsoeffekter, liksom ett antal andra forskare före dem, och fortsatt att påvisa idrottens nytta för samhället. Karp (2000) har via sin studie om barn och ungas uppfostringsmiljö, beskrivit barns och föräldrars uppfattningar om idrottens betydelse utifrån en kvalitativ forskningsansats. I studien framkom att det finns likheter och skillnader i hur idrotterna upplevs. Detta förklaras av att olika individer nyttjar idrotten för olika syften, beroende på vilka behov de vill uppfylla med sitt idrottande. Fostran som idrotten anses ge barnen har däremot, enligt Karp (2000), motiverat de ekonomiska medel från samhället som tillfallit idrotten. Det statliga stödet till idrotten har slutligen motiverats utifrån dess betydelse för ett välfärdssamhälle. Skille (2009) har utifrån ett nordiskt perspektiv undersökt idrottens påverkan nationellt, genom att granska välfärden och den sociala policyn i Norge.

I en studie som använt sig av tre olika analysmodeller för att förstå implementeringens effekter kom Skille (2009) fram till att det finns ett samband mellan välfärdssamhället och idrottsrörelsen. Detta bidrar till att alla, enligt Skille (2009), vill skänka pengar till idrotten. Studien som också syftade till att se över implementeringen och realiseringen av de norska sociopolitiska målen, kom fram till att implementeringen skulle lyckas bättre om implementatörerna varit mer involverade i den politiska processen, till skillnad från om de endast blev styrda och tillrättavisade.

Flera andra studier har också inriktats på att undersöka implementeringen av den statliga idrottspolitikerna och dess effekter i verksamheten, alltså hur väl idrottspolitiska riktlinjer har anammats av idrottens praktiker. Collins (2010) har studerat de idrottspolitiska riktlinjerna i England, ett land som under de senaste åren har förändrat sina idrottspolitiska mål sex gånger. England har satt upp ambitionen att med hjälp av idrottspolitiska medel nå en skandinavisk standard vad gäller exempelvis deltagandet. Collins (2010) menar att England har svårt att uppfylla denna, enligt honom, högt uppsatta ambitionen. Den engelska idrottsrörelsen är uppbyggd på ett annorlunda sätt än den skandinaviska och innehåller andra traditioner som uppmuntrar elit- och prestationsidrott. De djupt rotade traditionerna har gjort att England som land, trots de olympiska spelen i London 2012 och en stor massmedial uppmärksamhet för idrott i hemlandet, har haft svårt att utveckla och utöka sin verksamhet. Det har resulterat i att England inte kunnat uppnå sina mål att exempelvis öka deltagandet i idrotten. Studien visar även att de idrottspolitiska målsättningarna har varit svåra att följa för praktikerna. En lyckad implementering kräver att de idrottspolitiska åtagandena går att genomföra och är anpassade till verksamheten. Collins (2010) påpekar också att det krävs en resursbalansering från statens sida om implementeringen ska genomföras effektivt. Resursfördelning av pengar, faciliteter, människor och färdigheter behöver vara väl genomtänkta, både vad gäller mängden och till vad det ska tillfogas (Collins 2010).

Geeraert, Alm och Groll (2013) problematiserar, likt Collins (2010) idrottens styrning utifrån för högt uppsatta målsättningar. *Good governance* innebär att styrningen är anpassad till verksamhetens förutsättningar (Geeraert, Alm & Groll 2013). Dålig eller felaktig styrning, likt den engelska politiska modellen, har använts som bortförklaring till en verksamhets bristande implementering (Collins 2010). En lyckad implementering bygger på förståelse mellan policyn och verkligheten. *Good governance* bidrar därför till att det blir enklare att implementera ett policydokument, då *Good governance* innebär att ramarna för hur en verksamhet ska fungera är anpassade till verksamhetens verklighet och realistiskt utformad utifrån de praktiker som befinner sig i den (Geeraert, Alm & Groll 2013).

3.2 Parametrar som kan antas påverka implementeringen

Good Governance är bara en av flera parametrar som påverkar hur lyckosam en implementering blir (Geeraert, Alm & Groll 2013). Nedan redovisas ytterligare parametrar

som kan få en inverkan på implementeringen. Innan dessa presenteras är det viktigt att påpeka att det finns flera parametrar som inte redovisas här, vilket betyder att detta avsnitt endast ska ses som ett exempel på de för studien mest relevanta parametrarna och inte som en helhetsbild av faktorer som påverkar implementeringen. De tre utplockade faktorer är *ledare*, *föräldraskap* och *ekonomi*.

3.2.1 Ledare

Idrottsledare, tränare och coacher har alla en stor inverkan på barn och ungdomar. Redelius (2002) har undersökt vilka som är ledare, vad de vill förmedla och hur de ser på sitt uppdrag som ledare inom idrott. Av ett material på 525 enkäter till ledare från sex idrotter kom Redelius (2002) fram till, några för denna studie viktiga iakttagelser: vem som tar sig an ett ledaruppdrag varierar. En majoritet av ledarna ansåg att det skedde för mycket utslagning inom barnidrotten. Svaren från tränarna inom idrotten skiljde sig åt, en del av tränarna prioriterade att skapa en verksamhet där alla barn trivdes, där alla fick spela och ingen skulle känna sig utanför. Det fanns också de tränare som prioriterade tävlingsresultat och prestation framför glädje och gemenskap. Redelius (2002) utvecklar ett resonemang där hon förklarar att tränarnas olika synsätt skulle kunna bero på vilken kultur som präglade föreningen. Något som då ska ha skapats över en längre tid och av personer som deltagit i föreningens verksamhet under en längre tid.

En ytterligare studie som granskat ledarnas beteende är Hertting (2007). Via fallstudier på tre fotbollslag har han kommit fram till vilken position ledarna innehar i ett större sammanhang och positionens konsekvenser för verksamheten. Förutsättningarna för att vara ledare i barnfotbollen kunde utvecklas till ett marionettsskapande, där andras åsikter, värderingar och påverkan styrde ledarens agerande. Detta gjorde att ledarnas beteende kunde förklaras utifrån hur andra ansåg att de skulle agera (Hertting 2007). Detta kan också antas påverka kulturens påverkan, som Redelius (2002) beskriver.

3.2.2 Föräldraskap

Eliasson (2009) har fördjupat sig i idrottstriangeln barn, ledare och föräldrar. De olika grupperna tillfrågades om deras förståelse för idrott, vilja och vilka krav de olika grupperna hade på sig själva och varandra. Genom att studera flick- och pojkfotbollslag visade Eliasson (2009) att förväntningarna varierade framförallt mellan de olika aktörerna. De varierande

förväntningarna var något som inte bara användes som förklaringsfaktor till varför implementeringen var svår, utan också som förståelse till varför ledare kan uppleva sig själva som marionetter, då de blir styrda av hur andra, till exempel föräldrar, anser att de ska vara. Föräldrarnas syn på vad idrottandet för barn och ungdomar ska syfta till ansågs dock, enligt Karp (2004), till stor del överensstämma med det som stod skrivet i *Idrotten vill:s* riktlinjer.

Föräldraskapet innebär även olika åtagande. I en studie om idrottsföräldrar visade det sig att det fanns en skillnad mellan dagens föräldraskap och tidigare generationers idrottsföräldrar. Med ett empiriskt underlag av 16 intervjuer från åtta familjer hämtade ur medelklassen visade det sig att den senaste generationens föräldrar ansågs bidra mer ekonomiskt till barnens idrott jämfört med föregående generationer (Wheeler och Green 2014). Andra uppgifter som föräldraskapet innebar, enligt Wheeler och Green (2014), var att föräldrarna introducerade barnen för idrott, skapade ett idrottsintresse, bestämde vilken idrott barnen skulle utföra och ställde upp med sin egen tid.

3.2.3 Ekonomi

Då föräldrar anser sig investera ett större ekonomiskt kapital i sina barns idrottande idag, är det rimligt att även ekonomin sätter stopp för idrottandet hos barn och ungdomar. Ekonomin som en parameter för hur lyckad en implementering blir går att uppleva från två olika perspektiv.

Det ena perspektivet är det som Collins (2010) nämnt om hur de statliga insatserna ska fördelas och vilken uppnådd effekt de kan förväntas ha. Det andra perspektivet utgår från den enskilda individen och hans/hennes möjligheter att delta i idrotten utifrån dennes ekonomiska förutsättningar. Blomdahl och Elofsson (2006) har visat att välståndet hos den enskilda medlemmen och vilken socioekonomisk klass den tillhör har en betydande inverkan på deltagandet i organiserad idrott. Individer från en hög socioekonomisk klass deltar i större utsträckning i organiserad idrott än personer från andra klasser.

Wagnsson m.fl. (2015) har undersökt hur föreningsrepresentanter resonerar kring medlemskap och ideellt engagemang kopplat till ekonomi. Studien har genomförts på sju olika idrotter med totalt 16 representanter som intervjuats. Resultatet pekar, likt Herrtings

(2007) studie, på att det finns påtryckningar inifrån och utifrån till exempel föreningsstyrelsen, föräldrar och samhället, påtryckningar som framförallt handlat om medlemsavgifter. Den slutliga kostnaden som den enskilda individen sedan behöver betala, påverkas också av föreningens demokrati, utgifter och möjlighet till halltider att träna i (Wagnsson m.fl. 2015).

3.3 Förklaringsfaktorerna i implementeringstudier

Hur parametrarna föreningsstyrelsen, föräldrar och samhället har påverkat, var och en för sig, själva implementeringen av beslut råder det delade meningar om. I en kanadensisk studie av Beaudoin, Callary och Trudeau (2015), som utforskat hur tränare adopterat de kanadensiska långsiktiga och kortsiktiga idrottspolitiska riktlinjerna, ansåg deltagarna sig finna brister i det kanadensiska sportprogrammet. Det var svåradaptat till deras idrott, för generaliserat och saknade enligt tränarna också verklighetsanknytning till den kanadensiska praktiken.

En studie av Hertting och Karlefors (2012) visar att rekryteringen som varit så central, enligt Karp (2015), under 2010-talet hade brister framförallt för minoriteter såsom utlandsfödda. Problemen låg i att det var svårt för utlandsfödda att söka upp och finna idrottsföreningar, trots att barnen själva hade en längtan efter att få utföra idrott i organiserade former (Hertting & Karlefors 2012). Studiens resultat visade att möjligheten för alla att idrotta organiserat, begränsats till de barn som vuxit upp i rätt miljö. Detta styrks även av DeLuca (2016) som studerat medlemskap i en simförening. I studien framkom att ett medlemskap i en simföreningen går att se som en familjeangelägenhet, där medlemskapet bidrog till att familjen kunde få mer tid tillsammans för aktiviteter ihop.

Fahlén och Skille (2017) har i en studie valt att rikta fokus mot en underrepresenterad grupp inom idrotten, nämligen samerna. I Fahlén och Skilles (2017) studie har de idrottspolitiska insatsernas betydelse för norska och svenska samers idrottande undersökts. I studien visar det sig att samerna som deltar i idrotten inte gör det till följd av idrottspolitiska insatser, utan istället aktiverats med hjälp av idrottsorganisationer som inte tillskrivits någon formell makt och därför inte varit bundna till de idrottspolitiska programmen. Det är alltså organisationer som stått utanför idrottsrörelsen, Riksidrottsförbundets och *Idrotten vill:s* riktlinjer. När idrotten inte är reglerad eller styrd för alla innebär det en styrning, som i till exempel Fahlén

och Skilles (2017) studie, ska ha skett mellan regeringen, kulturministern och fristående idrottsorganisationer. Detta leder till att det är svårt att kontrollera och analysera en förändrings effekter, vilket stärker bilden av de svårigheter som finns med att undersöka genomförandet av implementering från en statlig nivå till en föreningsnivå. Trots att studien kommer fram till att samisk idrott fått fotfäste och bedriver idrottsverksamhet idag, påvisar studien ändå implementeringens brister. Om det är en tillfällighet eller slump som styr ifall en implementering av idrottspolitiskt mål, till exempel målet att alla ska få delta i idrott genomförs. Uppstår svårigheter i att säkerställa till vilken grad måluppfyllelsen av en implementering beror på särskilda riktade insatser eller andra förklaringsfaktorer.

3.4 Implementering av Idrotten vill

Sawhill & Williamson (2001) styrker den bild som tidigare beskrivits om implementeringens svårigheter och lägger till att undersökningen av implementeringens effekter, de så kallade implementeringsstudierna, är komplicerade att genomföra på grund av att det är svårt att utvärdera en implementerings effekter. Implementeringsstudier kräver också flera olika analysverktyg utifrån flera perspektiv. Detta för att implementering kan ske i flera steg, där exempelvis riktlinjerna formuleras på en professionell nivå samtidigt som de ska genomföras på en ideell nivå (Skille 2008).

I Sverige har implementeringsstudier fokuserat på effekterna av statligt finansierade ekonomiska insatser, till exempel Handslaget, som Patriksson m.fl. (2007) granskat, och Idrottslyftet, som Karp m.fl. (2012) utvärderat. Detta har skett tillsammans med en del implementeringsstudier som undersökt *Idrotten vill:s* andemening och hur den förverkligats i praktiken. Här kan nämnas Engström, Norberg och Åkesson (2007), Karp (2015) och Redelius m.fl. (2016). Forskningsöversikten kommer att belysa båda typerna men främst fokusera på hur *Idrotten vill* förverkligats i praktiken.

3.4.1 Utvärderingar av projektstöd

Det statligt finansierade Handslaget på en miljard kronor som gavs under en fyraårsperiod var, när det kom, den enskilt största ekonomiska insatsen som idrotten erhållit i projektstöd. Handslaget är något som Patriksson m.fl. (2007) granskade effekterna av, deras studie har utgått från de uppsatta målen som klargjorts när uppdraget överlämnades från staten till

idrottsrörelsen. I samband med det ekonomiska tillskottet åtog sig idrottsrörelsen att öppna dörrarna för flera, hålla nere avgifterna för att idrotta, öka insatserna för de som inte var med i verksamheten, medverka i kampen mot droger och öka samarbetet med skolor. Patrikssons m.fl. (2007) syfte var att undersöka handslagets måluppfyllnad utifrån ett nationellt sammanhang. Insamlingen gjordes via stickprov till lokala föreningar, där både intervjuer och enkäter genomfördes. Studien kom fram till att det statliga stödet, i form av projektmedel, ansågs nödvändigt för att kunna genomföra de projekt som medlen tilldelades för. Däremot inriktades projektpengarna på delar av åtaganden som idrottsrörelsen gjort mot staten, vilket bidrog till att föreningarna gavs en frihet att välja vilken typ av projekt de ville genomföra. Studien visade att då föreningarna gavs en frihet att prioritera de mål de själva anser vara de viktigaste så ledde detta till en ekonomisk snedfördelning mellan de olika åtaganden som idrotten tagit på sig att tillgodose.

Karp m.fl. (2012) fick ett annorlunda resultat i deras studie där de gjorde en granskning av Idrottslyftet och av den efterföljande ekonomiska satsningen från staten som genomfördes. Studien påvisade, liksom Patrikssons m.fl. (2007) studie, att utvecklingen av barn- och ungdomsidrotten, enligt respondenterna, troligtvis skulle stå stilla utan de ekonomiska tillskotten från idrottslyftet. Pengarna ansågs oundgängliga för genomförandet av projekten. Skillnaden som uppkom i Karp m.fl. (2012) studie jämfört med tidigare var att föreningarna nu för tiden beskrev det ekonomiska tillskottet, i form av projektpengar, som en självklarhet för att fortsätta bedriva deras ordinarie verksamhet. Detta ska jämföras med det statliga stödets egentliga syfte, att ge föreningar möjligheten att utveckla sin verksamhet med hjälp av olika projektinsatser. Riktlinjerna från *Idrotten vill* framkom även i en låg utsträckning i ansökningarna. Tillsammans med en hög frihetsgrad för föreningarna bidrog det, enligt Karp m.fl. (2012), till att ”strategiska satsningar på, för idrotten kända problemområden inte blir av”. Detta ger till följd att idrottslyftet endast ökar eller förbättrar den befintliga verksamheten och inte påverkar eller utvecklar barn- och ungdomsverksamheten så att den i större utsträckning exempelvis följer *Idrotten vill*

3.4.2 Utvärderingar av *Idrotten vill:s* genomslagskraft

Engström, Norberg & Åkesson (2007) har i del två av deras studie riktat in sig på att undersöka tre olika frågeställningar kopplade till *Idrotten vill:s* implementering. Vilka insatser

har Riksidrottsförbundet gjort för att sprida dokumentet *Idrotten vill* inom idrottsrörelsen? Hur har specialidrottsförbunden tagit emot detta och utformat egna dokument och riktlinjer för barn- och ungdomsidrotten? Samt vilken uppfyllelsegrad kan specialidrottsförbundens riktlinjer anses ha jämfört med *Idrotten vill*?

Forskarna har undersökt samtliga tre frågeställningar med hjälp av intervjuer, enkäter, fallstudier och dokumentanalys, det sista via att granska hemsidor och policys. För att besvara den första frågeställningen användes fem intervjuer; för att besvara den andra frågan användes också ett antal intervjuer kompletterat av dokumentanalys; och för att besvara den tredje frågan användes fallstudier på elva förbund. Resultatet visar att kraftiga insatser gjorts av Riksidrottsförbundet för att implementera *Idrotten vill*:s värderingar i verksamheten, både via konferenser och som remiss till olika intressenter, framförallt i början då *Idrotten vill* formades. Riksidrottsförbundet beskrev att de uppmuntrade specialidrottsförbunden till att skapa egna dokument likt *Idrotten vill*, med undantaget att de skulle vara anpassade till förbundets egen verksamhet. Detta hade endast 2 av 5 medlemsförbund i Riksidrottsförbundet hade lyckats med tio år efter att *Idrotten vill* antagits. Hälften av alla medlemmar inom idrottsrörelsen tillhörde ett förbund som hade skapat policydokument på egen hand och som enligt Engström, Norberg och Åkesson (2007) inte kunde anses överensstämma med *Idrotten vill*. Endast en tiondel av idrottens deltagare var medlemmar i ett förbund som inte hade någon egen policy. Trots en stor uppslutning kring skapandet av policydokument, återfinns endast en liten del av det material som *Idrotten vill* är uppbyggt kring. Förbundens dokument var bristfälliga på flertalet punkter, till exempel barn- och ungdomsidrotten, där det saknades riktlinjer. Detta kan tyda på att implementeringen av *Idrotten vill* inte transformerats fram till förbunds nivå ännu, vilket skulle kunna påverka verksamhetens utformning. I studien av Engström, Norberg och Åkesson (2007) kunde dock inte dessa slutsatser dras, då det egentligen inte är dokumentet i sig som avgör hur verksamheten utformas, utan i själva verket värderingarna och andemeningarna från dokumentet som sätter ramarna för den praktiska verksamheten. Undersökningen kan däremot fastslå att kännedomen om dokumentet *Idrotten vill* kan antas gå trögt, men att det inte behöver vara något negativt under förutsättning att implementeringen av andemeningen fortfarande genomförts.

Karp (2015) har i en studie om *Idrotten vill:s* andemening frågat vad innebandyledare, som genomfört förbundets utbildning i föreningsutveckling, tyckte om *Idrotten vill* och hur de ansåg att deras förening svarade upp mot ambitionerna i densamma. Sammanlagt besvarade 546 ledare utspridda över landet enkäten. Innebandyledarna hade delade uppfattningar om hur en god barn- och ungdomsidrott skulle utformas utifrån Riksidrottsförbundets riktlinjer. Ledarna ansåg att en del faktorer inom idrotten var viktigare än andra, såsom lekfullheten, en trygg miljö och att barnen skulle lära sig kamratskap, medan till exempel att tävlingen sker i närområdet och att barn ska vara delaktiga var nedprioriterat av ledarna. Den frihet som ledarna fick att själva skapa denna prioriteringsordning, alltså att det råder en avsaknad av prioriteringsordning i *Idrotten vill*, gör att ledarna uppfattar delar av verksamheten som viktig, medan andra delar anses vara utvecklingsområden som i praktiken inte behöver följas för stunden. Ledarna anser även att deras föreningar har svårt att leva upp till vissa av dessa mål, exempelvis att låta barn vara delaktiga. Karp (2015) påstår avslutningsvis att det råder en skillnad i vad ledarna anser vara rätt i teorin och vad föreningsidrotten genomför i praktiken.

Redelius m.fl. (2016) ifrågasätter skillnaden mellan att ha kännedom om ett dokument och att genomföra dess värderingar, alltså ifall *Idrotten vill:s* andemening fortfarande avspeglas i den praktiska verksamheten trots att dokumentet är okänt. Redelius m.fl. (2016) studie syftar därför till att undersöka om idéerna i *Idrotten vill* fått genomslagskraft och hur idéerna upplevs av tränare. Via flera metodologiska tillvägagångssätt, exempelvis 15 stycken intervjuer, över 400 enkäter och närmare 100 föreningars policydokument, konstaterades följande: I de specialidrottsförbund som har ett utformat policydokument avspeglas dessa i föreningarnas verksamheter. Däremot finns det vissa parametrar i *Idrotten vill*, till exempel barns rätt till delaktighet, som ofta utesluts i de lokala policydokumenten. Idrottens lekfullhet, att barn ska kunna genomföra flera idrotter och att tävlingsresultatet inte ska uppmärksammas anses också svårt att tillämpa i den praktiska verksamheten. Redelius m.fl. (2016) beskriver att transformeringen från central nivå till lokal nivå påverkas av ledarnas förutsättningar att få agera fritt och deras uppfattningar om hur barn- och ungdomsidrotten ska genomföras. I studien diskuteras tre olika ledartyper. En del tränare fokuserar på tävlingsresultat och att fostra elitidrottare. Denna grupp av tränare prioriterar endast de riktlinjer i *Idrotten vill* som de anser stämmer överens med elitidrott och de värderingar som råder inom den

verksamheten. Dessa tränare framhäver även vikten av en tidig satsning. En annan grupp av tränare som identifieras är de som värnar om allas möjligheter att få delta. Dessa tränare följer praxis om att alla barn ska delta och värnar om att alla barn och ungdomar ska behandlas rättvist och att ingen ska favoriseras. Den sista gruppen av tränare anses i större utsträckning inte kunna anta något av de övriga perspektiven på hur idrott ska formas utan istället lutar de sig mot klubbens riktlinjer ifall det finns några. Det är inte ovanligt eller konstigt att olika meningar och viljor råder. Däremot blir det problematiskt för idrotten som gemensam företeelse, exempelvis om en förening utlovar en produkt men som i praktiken ser annorlunda ut och som inte går att genomföra så skadar det föreningens trovärdighet (Redelius m.fl. 2016).

3.5 Problemformulering

Att idrott utifrån ett större samhällsperspektiv bidrar till flera olika positiva effekter, för barn och ungdomar, är sedan länge etablerat. Den tidigare forskningen på området har beskrivit olika faktorer av detta, såsom hälsoeffekter och fostran (Smith m.fl. 2014; Bailey & Parnell 2015; Karp 2000). Den nytta idrotten anses göra för samhället har medfört att samhället har bidragit med stora insatser till idrotten (Patriksson m.fl. 2007), ett statligt stöd som består av bland annat byggande av idrottsanläggningar och ekonomiska tillskott. Bidrag har givits till idrotten för att föreningarna ska kunna bedriva en barn- och ungdomsidrott i enlighet med *Idrotten vill:s* riktlinjer och uppnå alla påstådda positiva effekter (Karp m.fl. 2012). Då staten är en stor finansiär är det självklart att anta att idrott är en samhällsangelägenhet som berör och påverkar hela Sverige. Detta styrker även Skille (2009) som påstår att det finns ett allmänt intresse för att bidra till idrotten. Det är därför viktigt att idrotten följer sina uppsatta riktlinjer, vilket granskas i flera internationella forskningsprojekt som redovisats, exempelvis Collins (2010), Geeraert, Alm och Groll (2013) samt Beaudoin, Callary och Trudeau (2015). Problemen med implementeringen som ofta identifierats, utifrån tränarnas perspektiv, är att de idrottspolitiska målen är för högt satta. Idrottsledare styr utan att ta hänsyn och anpassa deras beslut till verkligheten (Collins 2010; Geeraert, Alm och Groll 2013; Beaudoin, Callary och Trudeau 2015).

En annan studie som också granskat implementeringen, har kommit fram till att man från Riksidrottsförbundets sida anser sig ha försökt bidra till att *Idrotten vill* implementerats i den

svenska idrottsrörelsen (Engström, Norberg & Åkesson 2007). Riksidrottsförbundet påstår att de tagit in och lyssnat på praktikernas åsikter i samband med att beslutet om *Idrotten vill* togs av en enhällig idrottsrörelse (Engström, Norberg & Åkesson 2007). I Sverige har istället andra parametrar haft en betydande roll för implementeringen, till exempel ledare, föräldrar och ekonomi, som under de senaste decennierna undersökts av samhällsvetenskapliga forskare som studerat barn- och ungdomsidrotten. Studier av bland annat Redelius (2002), Karp (2004), Blomdahl och Elofsson (2006), Hertting (2007) och Eliasson (2009) har alla berört vad som kan anses bidra till en lyckad/misslyckad implementering. Trots detta är rena implementeringsstudier ovanliga utifrån ett svenskt sammanhang, ännu svårare har det varit att finna studier som undersökt implementeringen av *Idrotten vill*.

Tre av de rapporter som tidigare redovisats, Engström, Norberg och Åkesson (2007), Karp (2015) samt Redelius m.fl. (2016) tillhör på sätt och vis undantagen. I dessa tre studier har implementering av *Idrotten vill:s* andemening utgjort ett huvudsakligt fokus. Engström, Norberg och Åkessons (2007) studie har inriktat sig mot specialidrottsförbund. Karp (2015) och Redelius m.fl. (2016) studier har inriktat sig mot tränare/ledare.

Ingen av de ovannämnda studierna granskar hela processen, alltså de berör inte implementeringen på alla nivåer och med tränare/ledare, föreningar, distriktsförbund, specialidrottsförbund, riksidrottsförbund och regering/riksdag. En förklaring till detta kan vara det som Skille (2008) beskriver, att implementeringsstudier på flera nivåer är svåra att genomföra, då de ställer höga krav på användandet av flera analysmetoder, eller som Sawhill och Williamson (2001) påstår, att det är svårt att se effekten av en implementering. Det känns därför extra spännande att ge sig in i detta fält och undersöka implementeringen. Denna studie kommer heller inte granska alla nivåer, utan istället inrikta sig på föreningsnivån, där föreningarna och deras representanter ska få svara på frågor som relaterar till andemeningen med *Idrotten vill*. Den närmaste liknande studien som jag funnit är Karp (2015) som tillfrågat ledare/tränare ifall de ansåg att deras föreningar bedrev en verksamhet i enlighet med *Idrotten vill*. Ambitionen med denna studie är därför att undersöka vad som sker på föreningsnivån och försöka förstå hur de som befinner sig där ser på *Idrotten vill*.

En annan orsak till att återigen rikta blicken mot just implementeringen av *Idrotten vill*, är att *Barnkonventionen*, som är en del av *Idrotten vill*, ingår i en utredning från staten. Den handlar om huruvida *Barnkonventionen* ska inkorporeras i den svenska lagstiftningen (SOU 2016). För en svensk idrottsförening skulle det ge till följd att de som inte följer *Barnkonventionen* istället kommer bryta mot lagen. I spännvidden mellan att ha förutsättningar för att göra rätt och att genomföra rätt saker utifrån de förutsättningar som existerar, finner jag ett intresse kring hur föreningar anser sig kunna bedriva en barn- och ungdomsidrott i enlighet med *Idrotten vill* och *Barnkonventionen*. I synnerhet ifall idrottens trovärdighet ifrågasätts, vilket Redelius m.fl. (2016) påpekar kan ske ifall föreningen utlovar något som inte bedrivs i praktiken.

4 Syfte

Syftet med studien blir således att undersöka föreningars syn på vilka förutsättningar de har att kunna bedriva sin verksamhet i enlighet med *Idrotten vill* inklusive FN:s konvention om barnets rättigheter.

4.1 Frågeställningar

1. I vilken utsträckning anser föreningsrepresentanterna att föreningarna låter alla barn och ungdomar delta?
2. Vad beskriver föreningsrepresentanterna att barn och ungdomars deltagande i föreningen innebär?
3. Vilka hinder beskriver föreningsrepresentanterna för genomförandet av idrottsrörelsens riktlinjer?
4. Vilka möjligheter beskriver föreningsrepresentanterna för genomförandet av idrottsrörelsens riktlinjer?

5 Teori

Flertalet av forskarna som studerat implementering, exempel Sawhill och Williamson (2001) samt Skille (2008), beskriver att en lyckad implementering av policydokument är svårt att genomföra. Statsvetaren Lennart Lundquist (1987) förklarar att en framgångsrik implementering av politiska beslut kan bero på flera faktorer. Inom ramen för den samhällsvetenskapliga forskningen har han utvecklat en förklaringsmodell för implementeringens komplexitet. Fördelen med att använda Lundquists (1987) modell för implementering av policydokument i ideella organisationer är att den beskrivs som kontextuell, vilket innebär att den går att situationsanpassa utifrån de bestämda parametrar som sammanfaller med ett aktörs- och strukturperspektiv. I följande kapitel kommer först aktör- och strukturperspektivet beskrivas, följt av Lundquists (1987) modell *The simplified actor modell*. Teoriavsnittet avslutas sedan med en återkoppling till idrottsrörelsens kontext i syfte att beskriva hur modellen används i studien.

5.1 Strukturer och aktörer

Generellt förklaras en struktur inom fysiken som ett systematiserat mönster i en naturlig miljö. En samhällsstruktur är något som konstrueras utifrån samhällsprocesser som pågått under en lång tid och kan anses permanenta. En samhällsstruktur kan också skapas i ett situationsanpassat sammanhang förutsatt att miljön är avgränsad. En samhällsstruktur går att dela in i två olika former. Den ena formen är *beteendestruktur* som är resultatet av människors handlande utifrån en bestämd samhällsprocess. Den andra formen är *idéstrukturer* som skapas utifrån människors normer och uppfattningar av verkligheten. Utifrån aktör- och strukturrelation ges aktörerna olika stort handlingsutrymme inom de olika strukturerna. (Lundqvist 1984)

En aktör kännetecknas för dess möjligheter till eget tänkande och att den besitter en medvetenhet. En människa eller en organisation kan anses vara en aktör även om det inom den statsvetenskapliga forskningen oftast är organisationer som tillskrivs rollen som aktör. Lundqvist (1984) framhäver även att det finns ett problem i hur forskningen ser på aktörer utifrån det flerdimensionella perspektivet, där en organisation till exempel kan uppfattas som ett objekt eller en sammanslutning av flera objekt. För att en analys ska kunna genomföras

med ett aktörsperspektiv krävs därför en dimensionen, alltså på vilken nivå undersökningen kommer genomföras och vad som ska betraktas som ett objekt, exempelvis ett företag eller varje individ i företaget. (Lundqvist 1984)

Mellan aktörer och strukturer påstås det finnas en relation. Guneriussen (1997) beskriver relationen som svaret på frågan, hur starkt sambandet är mellan strukturer och aktörer, där deras styrka till eller från varandra är det som påverkar resultatet. En aktörs agerande kan antingen bero på strukturens och omgivningens påverkan, i det fall där det finns ett samband, eller på aktörens egna skäl till att utvidga handlingsutrymmet (Guneriussen 1997).

Relationens styrka mellan aktörerna och strukturen beror på hur självständigt aktörernas svängrum kan anses vara i förhållande till strukturens påverkan (Lundqvist 1984).

Guneriussen (1997) hävdar att båda perspektiven bör vara involverade i en analys. Om studien använder sig av endast ett perspektiv kan det medföra begränsande faktorer för att förstå implementeringens problematik. Skulle bara aktörsperspektivet väljas hade det lett till att förklaringsfaktorerna i analysen skulle bortse från de ramar som en struktur medför. En aktör är det som bygger upp samhället och tillika möjliggör att strukturer konstrueras, samtidigt som aktörer agerar i strukturer. En analys som använder sig av båda perspektiven när en specifik situation och dimension valts, ger en fördel och möjliggör ytterligare förklaringsfaktorer (Lundqvist 1984). En analys som däremot endast utgår från ett perspektiv är omöjlig att genomföra då det finns en påverkan från det andra perspektivet (Guneriussen 1997).

5.4 The simplified actor modell

Lundqvists (1987) modell *The simplified actor modell*, beskriven i boken *Implementation steering – an actor-structure approach*, utgår från en aktörsplan som används för att förstå aktörsperspektivet. Syftet med modellen är att beskriva tre olika generella förutsättningar som behöver vara uppfyllda för att en implementering ska kunna anses som framgångsrik. De tre faktorerna är förståelse, genomförbarhet och vilja. Lundqvist (1987) tydliggör att samtliga tre perspektiv behöver vara uppfyllda för att en policy ska förverkligas från teori till praktik, där den praktiska verksamheten och de som agerar i den, går att se som enskilda aktörer.

5.4.1 Förståelse

Den enskilda aktörens förståelse för vad som ska genomföras är grundläggande för en lyckad implementering. Detta villkor innebär att aktören besitter en möjlighet att förstå beslutet på rätt eller fel sätt och till hög eller låg grad. Att kunna förstå ett beslut förutsätter också att strukturen kring aktören är rak. Med detta menas att aktören behöver ges möjlighet att fokusera på rätt saker, vilket endast är möjligt då tolkningsfriheten är liten och varianterna begränsade. Sammanfattningsvis innebär det att förståelsen av begränsningsfaktorer uttrycks i de fall där villkoren är otydliga eller individens uppfattningsförmåga är låg. (Lundqvist 1987)

5.4.2 Genomförbarhet

För att en implementering ska bli lyckad krävs resurser. Att kunna genomföra någonting handlar både om de materiella resurser som tillfogas och kompetensen av beslutets betydelse. De materiella resurserna kan innefatta både stora och små saker såsom pennor, böcker eller en traktor. De kan också innefatta personal eller kompetens på området, även om de sistnämnda inte går att betänka som en materiell tillgång i vanliga fall. Att kunna genomföra ett beslut handlar också om möjligheter eller betydelsen som förmedlats mellan de olika aktörerna i strukturen. Lundqvist (1987) beskriver det som när en mellanchefer i en hierarki inte tillåter de anställda under sig att göra vad mellancheferns chefer anser vara nödvändigt. Detta beror oftast på att mellancheferen inte förstår beslutets betydelse och därför inte heller varför det ska genomföras.

5.4.3 Vilja

Den sista förutsättningen som måste uppfyllas är viljan hos aktörerna att genomföra besluten. Vilja är svårast att undersöka, då en individs vilja att genomföra ett beslut beror på svårstuderade faktorer, som aktörens egna föreställningar och tankar. Det finns anledning att tro att beslut som aktörer inte vill genomföra, kommer att bli svårare att genomföra. Men det finns också andra sätt att komma runt denna förutsättning, såsom tvång och regelverk. Trots detta anser Lundqvist (1987) att den fria viljans möjligheter, aktörens värderingar och politiska uppfattning, kan stoppa genomförandet av besluten.

5.5 Idrottsrörelsens kontext

Då studiens kontext påverkar användandet av Lundqvists (1987) modell *The simplified actor modell* som analysverktyg, utifrån ett struktur- och aktörperspektiv, finns det en poäng med

att redogöra denna för kontext. I en rapport från Centrum för idrottsforskning redogör Redelius (2013) för några sammanfattande ”ramfaktorer” som hon anser påverkar utformandet av en god barn- och ungdomsidrott. Övergripande identifieras ett antal materiella faktorer, till exempel anläggningar och ekonomi, symboliska faktorer, till exempel kultur, verksamhetsnormer och idrottsligt ideal, samt ett antal sociologiska parametrar som ledare och föräldrar. Detta är faktorer som enligt Redelius (2013) direkt eller indirekt påverkar utformandet av en verksamhet för barn och ungdomar och därav även kan antas påverka hur väl en implementering av *Idrotten vill* genomförs.

Analysen utifrån idrottsrörelsens kontext, som enligt Redelius (2013) byggts upp av materiella, symboliska och sociologiska parametrar, kommer att anta ett struktur- och aktörperspektiv. För det första ska perspektivet användas för att förstå de samhällsprocesser som kan råda inom idrottsrörelsen, med fokus på normer, allmänhetens värderingar och trender. För det andra ska perspektivet användas för att förstå de som agerar och tillskrivs ett eget handlingsutrymme i idrottsrörelsen, där exempelvis ledare och föräldrar kan anses påverka utgången av ett försök till implementering.

The simplified actor modell utgår från ett aktörsplan och innehåller ramfaktorerna förståelse, genomförbarhet och vilja hos aktörerna, alltså de som verkar inom idrotten, i detta fall idrottsföreningarna och deras medlemmar. Modellen kommer användas på idrottsföreningarna, utifrån att de verkar som en enhet och då antas vara ett objekt, till exempel kan det vara föreningens policydokument som beskriver hur verksamheten utformas. Modellen kommer användas på medlemmarna, utifrån att de verkar som en enskild enhet, då en förening kan antas vara uppbyggd av flera enheter, till exempel kan det vara individens egna värderingar som förklarar hur verksamheten utformas. Förståelse, genomförbarhet och vilja kommer sedan att användas som förklaringsparametrar, likt Redelius (2013) materiella, symboliska och sociologiska parametrar, för att förstå de hinder och möjligheter som finns i samband med att genomföra en lyckad implementering.

6 Metod

Detta kapitel beskriver studiens metod, alltså forskningsprocessens tillvägagångssätt. Nedan redovisas: *studiens design, datainsamling, urvalet, genomförandet, bearbetning/analys* och *etiska överväganden*.

6.1 Inledning

När en forskningsmetod väljs är det viktigt att det finns en tydlig koppling till forskningens syfte, då det möjliggör att frågeställningarna kan besvaras på bästa sätt (Hassmén & Hassmén 2008). I detta fall innebär det att undersöka föreningars syn på vilka förutsättningar de har att kunna bedriva sin verksamhet i enlighet med *Idrotten vill* inklusive FN:s konvention om barnets rättigheter.

Undersökningar som i det här fallet, där frågeställningen syftar till att beskriva något öppet men samtidigt specifikt, bör betraktas som deskriptiva. Samtidigt finns inslag av den explorativa forskningen, då frågeställningen är öppen och åsyftar att belysa ett sedan tidigare inte mättat forskningsfält (Hassmén & Hassmén 2008). Jakobsson (2011) beskriver studier med liknande syften som förutsättningslösa, med målet att längs processens gång producera ny och intressant data.

En forskningsansats kan beskrivas som kvalitativ eller kvantitativ. För studien valdes en kvalitativ forskningsansats som överensstämmer med studiens deskriptiva och beskrivande syfte (Hassmén & Hassmén 2008). En kvalitativ ansats utgår från tolkning, denna typ av forskning intresserar sig för att skapa förståelse för ett fenomen (Jakobsson 2011). En kvantitativ strategi förknippas däremot ofta med mätmetoder och beräkningar, vilket i flera fall genomförs hypotesprövande med ett naturvetenskapligt förhållningssätt (Hassmén & Hassmén 2008). En kvalitativ forskningsansats för liknande typer av studier på barn- och ungdomsidrott har Hertting (2007) och Eliasson och Johansson (2014) använt sig av.

6.2 Fallstudier

Inom ramen för en kvalitativ ansats går det att välja mellan olika typer av metoder. För denna studie har fallstudier använts. Hassmén och Hassmén (2008) förklarar att det som skiljer en fallstudie från andra metoder är att en fallstudie först och främst har som syfte att förstå ett

fenomen. Merriam (1994) kompletterar denna beskrivning med att nämna att det också behöver finnas en avgränsad situation som ska studeras, något som Ahrne och Svensson (2011) förklarar som ett avgränsat område i förhållande till dess omvärld.

Samhällsvetenskaplig forskning har det gemensamt, att metodvalet sätter prägel på studiens resultat, framförallt då forskarna ofta tar en större plats i genomförandeprocessen vid dessa typer av studier (Merriam 1994). Kritiken som riktas mot fallstudier som metod, är att det inom forskarsfären saknas en enhetlig definition av vad som ska ingå. Jakobsson (2011) beskriver att en fallstudie ser ut enligt följande: först väljs det studerande fenomenet och sedan ett avgränsat område, exempelvis en avgränsad del av dess sammanhang såsom en avdelning på ett företag. Jakobsson (2011) tillägger att det även krävs en förklaring av relationerna och förhållandena som råder bland ingående variabler inom fenomenet. I denna studie används föreningarnas egen syn på den föreningsstyrda barn- och ungdomsidrotten som fenomen, medan studieobjektet är de personer som representerar föreningar som valts, alltså en begränsad del av föreningslivet och idrottsrörelsen. Variablerna som undersöks i studien är de tidigare beskrivna riktlinjerna i *Idrotten vill* och *Barnkonventionen* som både påtvingats från staten och beslutats av idrottsrörelsen själv. Riktlinjerna beskriver också förhållandet mellan rätt och fel för idrottens aktörer. Fallstudier som metod väljs också då det ansågs som lämpligast utifrån den efterfrågade helhetsbilden, i kombination med att fenomenet lämpade sig bra för fallstudieforskning, då denna typ av design förklarar sociala sammanhang (Merriam 1994).

6.3 Insamling av data

Då forskningsansatsen är kvalitativ och metoden innehåller fallstudier, finns framförallt tre olika tillvägagångssätt för insamling av data. Dessa är intervjuer, observationer och dokumentanalys (Merriam 1994). För denna studie valdes intervjuer och intervju beskrivs enligt May (2001) som ett fokuserat samtal. Jakobsson (2011) delar in forskningsintervjuer i tre olika typer, ostrukturerade, semistrukturerade och strukturerade. De två första skapar en större frihet till skillnad från den strukturerade intervjun, som följer ett föreskrivet mönster (May 2001; Jakobsson 2011). Svårigheterna med en kvalitativ intervju, framförallt de semi- och ostrukturerade, är att de ställer högre krav på intervjuaren. Det krävs tidigare erfarenheter, då oförberedda situationer kan uppstå, kunskap om ämnet som intervjun ska handla om samt intervjuteknik, då det endast är om rätt följdfrågor ställs som fördelarna med intervjumetoden

uppnås (Kvale & Brinkmann 2009). Med kännedom om och förståelse för svårigheterna i intervjutypen valdes semistrukturerade intervjuer, då denna typ ansågs kunna svara upp till studiens frågeställningar, samtidigt som en del av syftet är att skapa en förståelse för det okända (Merriam 1994).

6.4 Urval

Studiens urval har haft tre stycken brytpunkter, idrottsvalet, föreningsvalet och intervjupersonerna. De faktorer som framförallt har påverkat urvalet är; idrotten, organisationen, demografin, föreningarnas storlek/sammansättning och föreningsrepresentanternas möjlighet att delta på fysiska intervjuer.

6.4.1 Urval av idrotter

När idrotterna valdes användes, i enlighet med Hassmén och Hassmén (2008) och Dalen (2008), ett strategiskt urval. Samtliga idrotter som inte varit med i beslutsfattandet av *Idrotten vill*, alltså inte varit medlemmar i Riksidrottsförbundet sedan 2009, valdes bort. Andra krav på idrotterna var att de behövde bedriva en verksamhet för barn och ungdomar. Hänsyn togs också till parametrarna lag-/individuell idrott, genus, demografi, kultur och kostnad. Att finna specialidrottsförbund som hade starkt inflytande, både över sin egen verksamhet och i samhället, ansågs även fördelaktigt i strävan mot att eliminera utomstående faktorer påverkan på resultatet. Valet föll då på idrotterna friidrott och fotboll. Båda idrotterna har en lång tradition i Sverige, de har varit med i hela processen då *Idrotten vill* togs fram och reviderades. Kombination av idrotter medförde en individuell idrott och en lagidrott, vilket ansågs ge en bra spridning. Idrotterna har föreningar i princip i hela Sverige och är globalt starka aktörer. Idrotterna har även profiler och etablerad ekonomi i form av teveavtal, rättigheter och representation vid större arrangemang som Olympiska spel och egna världsmästerskap. Fotboll och friidrott är också de enskilt största idrotterna på pojksidan respektive flicksidan, beräknat på antalet utövare i Sverige (Riksidrottsförbundet 2015).

6.4.2 Urval av föreningar

När valet av föreningar skulle göras användes först ett bekvämlighetsurval, som enligt Hassmén och Hassmén (2008) kan tillämpas vid en första gallring. För studien innefattade det möjligheten att finna intervjupersoner i författarens närområde då intervjuerna skulle kunna genomföras fysiskt, utifrån i synnerhet tid och ekonomi.

Nästa gallring bestod av att finna ett lämpligt samhälle eller en lämplig stad. Här valdes en tätort inom spannet av 20 000 - 400 000 invånare. Samma stad användes för båda idrottsföreningarna, då det ansågs minska möjligheten att en upptäckt skillnad skulle bero på faktorer av demografisk karaktär. Enligt en god forskningssed bör föreningarna inte gå att känna igen, därför har allt materiell avkodats, vilket lett till att inga föreningsnamn eller förkortningar skrivits ut.

6.4.2.1 Fall 1

*Fotbollsföreningen*¹ är en förening med drygt 1 000 medlemmar som bedriver barn-, ungdoms- och seniorfotboll för pojkar/herrar. Föreningens seniorlag spelar i en av de högsta divisionerna, där de har lyckats placera sig högt upp i tabellen under de senaste säsongerna. Föreningens junior- och ungdomslag presterar bra i tävlingar som Gothia Cup. Föreningen är belägen i en stad med stort fotbollsintresse och lång tradition. I närområdet finns flera konkurrenter, både inom den egna och inom andra idrotter. För sin idrott är föreningen en av de stora aktörerna utifrån demografi. Föreningen profilerar sig tydligt och har en stark koppling till junior- och seniorverksamhet på elitnivå.

6.4.2.2 Fall 2

*Friidrottsföreningen*² är en förening med 300 medlemmar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet i första hand, även om det finns en del juniorer och seniorer som är med i föreningen. Barnen och ungdomarna representerar föreningen i flera regionala och nationella tävlingar, där de placerar sig någonstans i mitten av den övre halvan i exempelvis nationella lagtävlingar. Föreningen är belägen i en stad där hjärtat för sporten bland den breda massan saknas. I närområdet finns flera konkurrenter inom både den egna idrotten och andra idrotter, framförallt på junior- och seniorsidan. Utifrån friidrottsföreningar nationellt bör denna förening anses bedriva en medelstor verksamhet med en inriktning på barn- och ungdomsidrott.

---

¹ Enligt en god forskningssed ska föreningarna ej kunna spåras, materialet har därför avkodats, vilket lett till att föreningsnamn eller förkortningen inte nämns i texten.

² Enligt en god forskningssed ska föreningarna ej kunna spåras, materialet har därför avkodats, vilket lett till att föreningsnamn eller förkortningen inte nämns i texten.

6.4.3 Urval av personer

Valet av intervjupersoner behöver utgå från syftet (Kvale & Brinkmann 2009). Detta har tagits i beaktande när respondenterna valts ut. I övrigt ansågs även intervjupersonernas variation av positioner i föreningarna vara nödvändig. Det strategiska urvalet anses fördelaktigt, då det bidrar till att urvalet bättre kan matchas med de tilltänkta frågorna (Dalen, 2008). I fotbollsföreningen tillfrågades sex personer, vilka hade tre olika positioner inom föreningen. Personerna utgjorde en spridning i ålder och tidigare erfarenheter av föreningen och andra idrottsföreningar inom den valda idrotten. Från fotbollsföreningen valde en person att inte medverka i studien. Slutligen intervjuades en styrelserepresentant, tre anställda och en ideell representant från tränarkollegiet. I friidrottsföreningen tillfrågades sju personer, som hade tre olika positioner. Dessa sju personer hade varit medlemmar i föreningen under olika lång tid. Flera av dem hade även erfarenhet från föreningslivet i andra organisationer. I friidrottsföreningen valde fyra personer att avböja, vilket gjorde att till slut var det en ordförande, en anställd och en Ideell tränare som deltog. Sammantaget var det åtta personer som medverkade i studien.

6.5 Genomförande

Nedan redovisas hur genomförandeprocessen har gått till för studien, vilket innefattar utformandet av en intervjuguide, information till respondenterna och genomförande av intervjuerna.

6.5.1 Intervjuguide

Den semistrukturerade intervjuguiden (se bilaga 1) utgick från Redelius (2013) ramfaktorer, parametrar som kan anses påverka utformandet av en god barn- och ungdomsidrott. Utifrån Riksidrottsförbundets riktlinjer för barn- och ungdomsidrott, hämtade från *Idrotten vill* (Riksidrottsförbundet 2009), skapades en intervjuguide innehållande breda och öppna frågor, som skulle bidra till en övergripande och fyllig information från respondenterna.

6.5.2 Informationsbrev

Processen startade med att föreningarna tillhandahöll e-postadresser och telefonnummer till samtliga potentiella respondenter som sedan tillfrågades om att delta i ett informativt beskrivande e-postmeddelande, i enlighet med informationskravet. Enligt Vetenskapsrådets (1990) krav innehöll brevet studiens syfte, hur datamängden skulle behandlas, hur lång tid

intervjuprocessen förväntades ta, vem som genomförde intervjuerna, vilka som var ansvariga för studien och framförallt att respondenternas deltagande var frivilligt. Två dagar senare kontaktades samtliga respondenter via telefon, där de fick svara på om de ville delta eller inte. Senare bokades en intervju in med de som medgivit sitt samtycke till att delta.

6.5.3 Intervjuerna

Intervjuerna genomfördes i form av ett fysiskt möte, enskilt med samtliga respondenter. Intervjuerna tog från 40 minuter till 100 minuter. Tidsskillnaden berodde delvis på respondentens tidigare erfarenheter av föreningen. Alla intervjuer genomfördes i respondenternas närmiljö, exempelvis i deras träningshall. Samtliga intervjuer spelades in i samtycke med respondenterna.

6.6 Bearbetning och analys av materialet

Det insamlade materialet från intervjuerna bearbetades i flera steg. Först lyssnades inspelningarna igenom ett flertal gånger. Sedan transkriberades relevanta delar av materialet. Att transkribera allt material tar lång tid och kan upplevas som överflödigt (Markula och Silk 2011). Från det transkriberade materialet skapades sedan en kodning. Detta kan enligt Dalen (2008) anses som nödvändigt i en bearbetningsprocess, framförallt för att underlätta för kategorisering av citat och text. Kodningen utgick från frågeställningarna och fallstudiens variabler. Närvänen (1999) beskriver att det är ett vanligt sätt att stärka en redovisning av materialet i kvalitativa intervjustudier. Samtliga citat som redovisas i rapportens resultatdel gjordes även oigenkännliga i enlighet med Vetenskapsrådets (1990) konfidentialitetskrav. Utöver att resultatet kategoriserades utgick analysen från ett aktör- och strukturperspektiv som i enlighet med Guneriussen (1997) kan komplettera varandra i en analys. I de fall där ett aktörperspektiv inte kan anses räcka till ska ett strukturperspektiv användas för att eftersöka förklaringsfaktorer för att besvara studiens syfte. För att ett aktör- och strukturperspektiv inte ska bli magert som analysmodell, bröts även aktörsperspektivet ner utifrån den relevanta dimensionen för idrottsrörelsen. Detta gjorde att Lundqvists (1987) modell *The simplified actor modell* användes som komplement till ett aktör- och strukturperspektiv då en analys med enbart ett aktör- och strukturperspektiv inte ansågs kunna svara upp mot studiens frågeställningar.

6.7 Etiska överväganden

Studien har tagit hänsyn till de forskningsetiska principerna enligt Vetenskapsrådet (1990). De fyra principerna är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Vid första kontakten med respondenterna informerades dessa om både studien och deras möjlighet att frivilligt delta samt att de när som helst kunde avbryta intervjun, vilket både inbegriper informationskravet och samtyckeskravet. De övriga två principerna, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet, beaktades när materialet var insamlat. Det är endast studenten och handledaren som har tagit del av insamlad data som i sin tur endast använts för studiens syfte.

7 Resultat

Resultatredovisningen kommer innehålla två delar, en bakgrund, som ytterligare belyser studieobjekten, alltså de personer som intervjuades, och en huvuddel, där materialet från intervjuerna presenteras. Huvuddelen kommer redovisas utefter frågeställningarna.

7.1 Bakgrund

Undersökningen genomfördes på två föreningar som bedrev fotboll och friidrott. Här presenteras relevant fakta om personerna som deltog i studien. Det inkluderar vad deras roller/positioner var, vilka arbetsuppgifter som detta inneburit, deras tidigare uppdrag i föreningen samt vilka erfarenheter de haft med sig från andra verksamheter. Detta ger sammantaget en god bild av respondenternas kvalité som representanter för deras respektive föreningar.

7.1.1 Fotbollsföreningen Fall 1

Klubbdirektörens arbete bestod av marknadsfrågor och att skapa förutsättningar för samarbete mellan föreningen och företag. Vad gällde föreningens barn- och ungdomsverksamhet så bidrog klubbdirektören med sin kompetens på hans ansvarsområden, vilket enligt honom själv skapade förutsättningar så det övriga arbetet inom föreningen kunde fortsätta.

Flera av respondenterna som intervjuades var anställda på olika poster i föreningen, både som tränare och som ansvariga för barn- och ungdomsverksamheten. Deras arbete bestod av att ansvara för utbildningen av övriga ledare/tränare och stötta dem i deras verksamhet, skapa träningsplaneringar, årsplaneringar och fatta övergripande beslut om matcher, cuper och ekonomi samt koordinera andra uppdrag i verksamheten såsom städningen efter A-lagsmatcher och kioskförsäljningen. Flera av de anställda som deltog i studien hade tidigare haft andra roller inom föreningen, såsom klubbchef, ideell tränare eller styrelseledamot. De hade även varit fotbollsspelare själva, haft ideella tränaruppdrag i flera föreningar och arbetat lite som allt i allo i organisationer kopplade till idrottsrörelsen.

Den ideella tränare som intervjuades hade som uppgifter att delta på lagets träningar, matcher, cuper och hjälpa till att planera upp verksamheten. Han var också med och stöttade andra tränare på deras pass i form av assistans när det behövdes. Tidigare hade han även varit

utbildningsansvarig i mindre föreningar och hjälpt till som kursledare för fotbollstränare i ett distriktsförbund. Utöver detta var han också före detta spelare och domare i fotboll. Samtliga fem personer som intervjuades uttryckte liknande åsikter för var gränsen mellan barn- och ungdomsidrott går och vad den ”borde” innefatta. På ett övergripande plan låg deras åsikter i linje med *Idrotten vill:s* värderingar. De hade god kompetens och utbildning inom både den egna föreningen och utifrån externa kurser.

7.1.2 Friidrottsföreningen -Fall 2

I det andra fallet, friidrottsföreningen, deltog tre representanter. De intervjuade personerna bestod av två män och en kvinna som innehade olika roller i föreningen. En av männen var ordförande och tränare för klubbens äldre ungdomar. Den andre var enbart tränare på ideell basis och har tidigare varit tränare för sina egna barn i föreningen. Ett tränaruppdrag inom föreningen innebär enligt tränaren flera olika uppgifter och är heltäckande för vad som kan förväntas av en tränare.

Ja jag planerar träningar, jag genomför träningar och jag är med på tävlingar. Sen är man väl lite pappa och så där, rådgivare mentor i största allmänhet åt tonåringar. De är ju lite vilsna ibland, [...] så är det väl.

Den tredje representanten var studiens enda kvinna. Hon arbetade som anställd i föreningen som kanslist. Hennes uppgifter bestod av kontorsarbete, fakturering samt att administrera träning, tävling och utbildning. Hon beskrev sin roll som att vara lite allt i allo och göra det som behövdes bli gjort för att föreningen skulle fungera. Ingen av representanterna hade tidigare varit aktiva i föreningen eller på andra positioner än de innehade idag. Ordföranden och tränaren har varit aktiva i andra föreningar tidigare på varierande poster, till exempel som idrottsföräldrar, tränare och ledamöter i styrelser. De två som inte var anställda i föreningen hade ”vanliga” arbeten och ansåg att deras engagemang inom idrottsrörelsen bedrevs på en hobbynivå. Trots detta kunde de vissa veckor spendera flera kvällar i hallen eller på möten.

7.2 Resultatredovisning av studiens frågeställningar

De frågeställningar som aktualiseras i och med studiens syfte³ är: *I vilken utsträckning låter föreningarna barn och ungdomar delta? Vad beskriver föreningsrepresentanterna att barn*

---

³ Att undersöka föreningars syn på deras förutsättningar att kunna bedriva sin verksamhet, i enlighet med *Idrotten vill* inkluderande FN:s konvention om barnets rättigheter.

och ungdomars deltagande innefattar och vilka hinder/möjligheter beskriver föreningsrepresentanterna för genomförandet av Idrotten vill inkludera FN:s konvention om barnets rättigheter?

7.2.1 Allas rätt att delta -"Ja vad ska vi göra då, kasta ut dem på gatan?"

Rubriken innehållande citatet är en av de många kommentarer som framkom under intervjuerna. Föreningarnas representanter stod eniga bakom denna bild av idrotten, där *allas rätt att delta* var något som samtliga representanter mer eller mindre uttryckte som en av idrottsrörelsens skyldighet. Det som däremot skiljde sig åt var innebörden av att alla skulle få delta och hur representanterna i praktiken ansåg att det skulle genomföras, beroende på idrotten och rollen de hade inom verksamheten. Utifrån den praktik som studerats är det enkla svaret på om alla barn får delta, att de inte får delta i föreningsverksamheten. På ytan av samtalen ansåg föreningarnas representanter sig kunna följa *Idrotten vill:s* riktlinje om att alla ska få delta. En av tränarna beskrev följande:

Ja, finns det plats så exkluderar vi ju inga.

När representanterna sedan började fundera över vilka som deltog i deras verksamhet, upptäcktes att föreningarna omedvetet hade gjort val som bidragit till att olika grupper exkluderades. Ingen av föreningarna ansåg sig kunna ta hand om och hjälpa barn och ungdomar med funktionsnedsättningar inom ramen för deras verksamhet. En tränare uttrycker följande:

Ja vi har ju inga handikappade! Alltså nu när ja, jag har ju aldrig tänkt på det innan men nu när vi, när jag sitter här så alltså vi har ju inga. Ja vi kanske har någon som har något, ja vad jag vet. Men vi har alltså ingen handikappsgrupp.

Flera andra respondenter beskrev att deras verksamhet bedrivs utifrån liknande förutsättningar. De skulle däremot handskas med situationen på ett annorlunda sätt. Barn och ungdomar som efterfrågade att få delta i träningen och hade en funktionsnedsättning skulle antingen plockas in i den ordinarie verksamheten eller ges annat stöd för att skapa möjligheter så att de kunde vara en del av föreningslivet. En tränare påstår att den skulle Googla och på så sätt undersöka möjligheten för individen att bedriva fysisk aktivitet i en förening där verksamheten redan var anpassad för funktionsnedsatta. När föreningsrepresentanterna

fortsatte diskutera möjligheter för alla att delta, utgick de i flertalet av fallen från de ekonomiska förutsättningarna. Båda föreningarna ansåg att deras idrotter gick att bedriva med enkla medel och att socioekonomiska förutsättningar inte var en orsak som stoppade majoriteten av de som ville bedriva fysisk aktivitet. En högt uppsatt i en av föreningarna sa:

Aa men i förhållande till andra idrotter så är vi billiga.

När ekonomin diskuterades med en annan representant, utifrån frågan *allas rättigheter och möjligheter att delta i idrotten*, framkom att föreningens intresse inte låg i att låta alla vara med i deras förening. Föreningen ansågs fortfarande vara uppbyggd av deras medlemmar och att det var de man värnade om i verksamheten. Att låta alla delta i idrotten var istället en fråga som berörde samhället i stort och inte ansågs ingå i föreningens enskilda uppdrag. Ordförande eller klubbdirektören uttryckte sig på följande sätt:

Det där är en större samhällsfråga kan jag tycka, än att vi kan jobba med det. Men egentligen vi måste ju ändå hitta en form där vi kan bedriva verksamhet för alla, våra medlemmar om man säger. För det är ändå dem vi företräder.

Enligt respondenten var föreningens uppgift beroende av ifall individen var medlem i föreningen eller inte. Att vara medlem i en förening kan anses som en typ av deltagande på så sätt att man då tillhör ett sammanhang, då ingen nekades medlemskap enligt stadgar och riktlinjer. Däremot kan du som medlem nekas olika möjligheter till deltagande i verksamheten, utifrån olika principer. Detta leder resultatredovisningen in på nästa ämne, vad ett deltagande egentligen innebär?

7.2.2 Vad innefattar ett deltagande i en förening?

Ett barn eller ungdom som deltar i föreningsverksamheten, kan utifrån olika förutsättningar förvänta sig olika saker. Studiens resultat pekade tidigare på att föreningarna inte har en samlad strategi över hur de ska ta hand om personer som har funktionsnedsättningar. Detta styrker också att en funktionsnedsatt deltagare i en förening, där verksamheten inte är anpassad för dem, ges annorlunda möjligheter till att delta i denna förening. En av respondenterna beskrev det enligt följande:

Skulle det komma någon med rullstol så skulle jag försöka hitta andra uppgifter åt honom än att springa runt på fotbollsplanen.

Detta skulle kunna begränsa deltagandet. Trots detta är den intervjuade personen ändå intresserad av att skapa aktiviteter för alla som tillhör verksamheten. En annan av respondenterna handskas med situationen på ett annorlunda sätt. Han har en funktionsnedsatt person i sin träningsgrupp och strävar efter att behandla personen som alla andra, även om funktionsnedsättningen begränsar denna individ.

Det är kanske vissa moment i vissa delar som han inte kan göra men då gör han inte dem. Annars är han en jätteskicklig fotbollsspelare, en av de största talangerna vi har, om han kan konkurrera sen, det vet jag inte.

Enligt *Idrotten vill* ska ett deltagande i en idrottsförening innebära flera olika saker vilket respondenterna understryker att det gör även i deras föreningar. Ett av dessa uppdrag är att ungdomsidrotten för breddidrottare ska lära och fostra ungdomarna i ledarskap. I en av föreningarna har de målmedvetet försökt arbeta via bestämmelser och riktlinjer för att öka kunskapen om ledarskapet.

Under de sista två/tre åren har vi medvetet försökt att få våra ungdomar att ställa upp som tränare också, hjälptränare så att man har en vuxen förälder och sen har man en glad pigg aktiv också med sig.

Att från ungdomsåren få lära sig ledarskap ger en extra dimension till att vara ungdom i föreningsidrott.

Ett deltagande i en förening kan ses på flera olika sätt. Föreningarnas representanter framhåller att de försöker låta alla delta, samtidigt som de inte alltid lyckas. Ett deltagande i form av medlemskap kan då också innebära att stå i kö till en träningsgrupp eller sitta på bänken i en tävling. Föreningarna tar exempelvis endast in ett begränsat antal aktiva i deras träningsverksamhet.

Nej men vi försöker väl så gott vi kan efter bästa förmåga att alla ska få friidrotta, fast det är köer.

Det finns flera orsaker till vad som påverkar vilka möjligheter du har att få delta i en förening och vad ditt deltagande då innefattar. Något som framhålls är att barn struktureras utifrån det så kallade kösystemet där de som anmäler sig först får komma in först i verksamheten.

Ungdomar tas in i träningsverksamheten ifall de anses vara tillräckligt duktiga och innehar ett tillräckligt stort intresse, något som speciellt togs upp i fotbollsföreningen.

Upp till 12 år finns en strikt kölista sen från 13 har man fortfarande möjlighet att anmäla intresse, men att vi då också kan bli mer selektiva kring vem som kommer in. Vi vet om att har man aldrig spelat fotboll och ska komma in i ett trettonårslag så vet vi att det kommer, varken bli bra för spelaren eller för oss och därför så har vi också en möjlighet att från 13 år vara mera selektiva med vilka vi väljer in.

Barn och ungdomar har inte heller samma makt i sin förening som en vuxen har, något som påverkar hur mycket de får delta och bestämma i sin verksamhet. En viktig punkt enligt *Idrotten vill* är att barn ska få vara med och tycka till om en verksamhet som berör dem. Föreningarna beskriver att dessa processer är komplicerade och att det kan ta tid innan informationen når fram till rätt person. Trots detta är de måna om att barnen och ungdomarna ska känna att de får tycka till om beslut och ha möjligheten att påverka sin verksamhet. En av de anställda i den ena föreningen uttrycker följande.

Man ska definitivt, oavsett om man är spelare ledare eller föräldrar, känna att man har en möjlighet att kunna tycka till om verksamheten, det är jätteviktigt. [- - -] Det är klart att det är olika vägar in i föreningen för att tycka till om en sådan sak. Det finns en rätt så tydlig hierarki i föreningen. Tanken är att man vänder sig upp till närmaste ansvarig med sina funderingar som sedan för dem vidare.

Även möjligheten till att rösta i de olika årsmötesbesluten är låst till att individen fyllt 16 år. Barn och ungdomar har alltså, enligt föreningarnas representanter, ingen formell makt att påverka beslut innan de är 16 år gamla. Trots detta anser föreningarna att de lyssnar på barnen och ungdomarna och tar in vad de säger i enlighet med principen att de ska göras hörda i beslut kopplade till deras verksamhet. Detta kan ses som både ett hinder och en möjlighet, då föreningen anser sig vilja lyssna på dem samtidigt som det är en avancerad process att få upp deras åsikter till de styrande, på grund av den rådande hierarkin.

7.2.3 Hinder för genomförandet av *Idrottens vill:s* riktlinjer

Föreningen identifierar ett antal hinder som de själva anser kan sätta käppar i hjulet för deras verksamhet. Vissa av hindren går att koppla till *Idrottens vill:s* riktlinjer medan en del utgår från föreningarnas egna vilja om vad deras verksamhet ska syfta till.

Fotbollsföreningen nämner att de är en förening som många aktiva vill träna och tävla för. Föreningen har funnits länge och är populär. En representant anser att det kan vara ett hinder för fotbollens utveckling i stort och ett hinder för att kunna ge alla individer lika förutsättningar att kunna delta. Den attraktionskraft som föreningen har är ”negativ”, såväl för föreningens medlemmar, som för de som inte ges möjlighet att exempelvis träna på grund av långa köer eller sämre ekonomiska förutsättningar.

Vi är en attraktiv förening och många som vill tillhöra (föreningens namn) och bor man då inte runt (området där föreningen håller hus) och man bor i en annan stadsdel eller till och med en annan ort runt omkring (Stadens namn) är det en omöjlighet, att någon skjutsar och hämtar.

En annan representant på en annan nivå i föreningen framhåller att deras dragningskraft bidrar till att alla barn inte söks upp och tillfrågas ifall de vill delta i föreningens verksamhet. Intresset för föreningen bidrar till att de bästa kanske aldrig ges en möjlighet eftersom att arbetet med att söka upp dem inte behövs.

[...] vi har tillräckligt mycket spelare. Men det kan vara ett problem för fotbollen. Vi kan ha en liten Zlatan här ute, som aldrig kommer in och får spela fotboll och bli den där Zlatan. Därför att föräldrarna inte har de ekonomiska resurserna, att betala medlemsavgift och aktivitetsavgift.

En annan föreningsrepresentant ser det som ett hinder att attraktionskraft och dragningskraft bidrar till att föreningen har skapat ett för stort upptagningsområde för vad som är sunt för dem. Detta har resulterat i att barn och ungdomar inte kan bedriva sin verksamhet i närområdet, utan istället söker sig till den förening som är i fokus för studien. Att söka sig till föreningen då de bor långt borta gör att barnen får en lång resväg till och från träning/tävling. Detta är även negativt för fotbollen och barnen själva, då de spenderar sin fritid i en bil/buss på väg till eller från träningen istället för att träna. Föreningsrespondenterna för fotbollsföreningen framhäver därför att barnen borde söka sig till föreningar i närheten av deras bostad.

Den geografiska begränsningen finns ju också förstås. Vi vill inte att ungar ska sitta och resa för långt, kan man cykla ner hit så är kanske det de optimala. Men vi vill inte heller hamna i ett läge där vi ska behöva ha någon som behöver ta sig genom hela staden och resa i en timme bara för att träna ett fotbollspass. Då är det bättre att de tränar i den föreningen där de bor. Sen är det ju klart att ju äldre spelarna blir så kommer det bli svårare för den föreningen att hålla en verksamhet som kanske syftar till att utveckla spelare

Fotbollsföreningen identifierar också problem i samband med de andra föreningarnas verksamhet och förutsättningar, då de inte bedrivs på samma sätt och därför anses få svårt att framförallt i ungdomsåren konkurrera om ungdomarna. Deras verksamhet innehåller inte samma saker som den undersökta föreningen. De andra fotbollsföreningarna i närområdet har inte samma resurser. Trots det ska de konkurrera med den undersökta föreningen. De andra föreningarna ska också bidra till fotbollens utveckling i samhället. Då resurserna är snedfördelade ansåg föreningsrepresentanterna detta som ett hinder eftersom att den undersökta föreningen utarmar alla andra föreningars verksamheter; en utarmning av föreningslivet som resulterar i att det inte finns någon att möta och tävla mot. Detta gäller framförallt i den undersökta lagidrotten, där konkurrens och matcher anses nödvändiga.

Dialogen med övriga föreningar i (staden) är också någonting som vi tar hänsyn till i och med att vi säkert skulle kunna svälja en ganska stor del ungar i vår verksamhet men då skulle det också utarma och säkert ta bort ett par lag runt omkring och då skulle vi inte ha några att möta.

Andra hinder som föreningen också upplevt som är kopplade till kvalitet på föreningens verksamhet, är faktorer som representanterna beskriver att de inte kan påverka och styra över. Dessa faktorer hör ihop med att de inte kan bedriva verksamheten på det sätt som de själva vill. Fotbollsföreningen understryker att deras problem i flertalet fall handlar om utrymmet som de har att tillgå. Att träna fotboll kräver inte mycket men de är i behov av ett utrymme att spela på. Ska träningen syfta till någon kvalitet är det viktigt att de ges möjligheter att bedriva sin verksamhet obehindrat enligt deras egna principer. Representanterna för föreningen påpekar att det är omöjligt idag, framförallt på vintern. Det finns inte tillräckligt mycket hallar/halltider för att bedriva fotboll inom rimligt avstånd.

Vi saknar som alla fler faciliteter, mera fotbollsplaner så att det kan bli ännu bättre träning. Ibland har vi en halv plan [...] 40 X 35 meter och 40 barn. Det är klart man skulle vilja att de hade större ytor att träna på för att kunna göra mera moment.

En annan av de som intervjuades instämmer i att hallarna är för få och att det är för trångt. Han nämner även att de har försökt att lösa detta problem själva och betraktar det som en viktig punkt i deras verksamhet. Däremot framhålls att utökade halltider och träningsmöjligheter inte i första hand är till för att kunna plocka in flera i

träningsverksamheten. Det handlar istället om att kunna genomföra kvalitativ träning för de som redan tränar i föreningen.

Som vi vänder och vrider på konstant, för att vi har behov av fler ytor. Kanske inte för att vi ska ta in fler spelare utan för att de som finns här redan ska få bättre förutsättningar att kunna träna.

Friidrottsföreningen påpekar däremot att de inte har samma problem med utrymme, varken för att kunna öka intagningen av aktiva eller för att kunna bedriva en verksamhet som enligt dem syftar till att vara matnyttig för de aktiva. Istället identifierar de problem i sin egen sport, som den tuffa utslagningen och brutaliteten som det innebär att vara idrottare i en individuell idrott som friidrotten.

Ja alltså friidrotten är ju ganska brutal. Det pratade vi lite hastigt om här innan att friidrotten, antingen så är du snabbast eller så är du inte snabbast de är ju så [...]. En del har väldigt svårt med det där och det är klart att då blir den ju begränsande. Den är, till sin natur bygger den ju liksom på snabbhet smidighet och liksom att du är lite orädd. Då finns det ju vissa som ja, de känner sig inte bekväma helt enkelt, vad vet jag. Vi har haft fotbollskillar som har kommit in från eheh lite finare fotbollsföreningar i (stadens namn) och de har berättat hur snabb han är, den här fotbollskillen och oj oj nu ska ni få se på åka utav och sen när han startar så är de 30 meter efter en lite tjej som bara försvinner iväg och de har ingen aning om att den tjejen råkar vara snabbast i Sverige och de liksom, sen ser du inte dem något mer, så det är klart det finns ju begränsningar, så är det ju, men vi har haft flera stycken sådana.

Citatet är en illustration över hur de intervjuade beskriver att friidrottsträningen i sig slår ut barn och ungdomar. Framförallt via det inbyggda tävlingsmomentet och skillnaden mellan att tävla individuellt, där prestationen blir tydlig i förhållande till att tävla i lag.

Inom föreningsidrotten krävs också ledare. Dessa kan anses vara både en tillgång och ett hinder för en korrekt verksamhet. Enligt föreningarnas syn på deras hinder i verksamheten, framkom framförallt svårigheter med att få ledare till verksamheten och att de skulle få rätt förutsättningar från föreningen i kombination med att de förstår hur de skulle arbeta som ledare i föreningen. Respondenterna identifierar tre problem med föräldrarna som i synnerhet återspeglar idrottens riktlinjer och föreningens egna ambitioner med verksamheten.

Utomstående ledare är svåra att tillfredsställa och uppmuntra till att delta i verksamheten. I en ideell verksamhet är det svårt att skapa förutsättningar för att motivera utomstående att idag ta

ansvar för en grupp och ta på sig ett sådant uppdrag. Föreningen identifierar även kulturen inom föreningslivet, där gnäll ifall något inte funkar, framförallt på dem som styr, anses vara vanligare än positiva kommentarer. Detta kan vara en av orsakerna till att det blivit svårare att få andra att ställa upp som ledare.

Det är svårt idag att hitta en utomstående ledare. Det blir ofta en föräldrar som blir ledare [...] nej det är ju tiden och att man inte får betalt. [- - -] Berömmet du får ofta det är när du är tyst, annars så är det. Det är ungefär som att sitta i en styrelse, om det är tyst då får man beröm. Då är det ingen som bryr sig, det är ingen som kommer och klappar en och säger vilket jättebra jobb ni gör. Utan går det dåligt då får man höra det.

Den andra kategorin av tränare, föräldratränare anses inneha andra typer av begränsningar som gör att de också verkar vara problematiska i idrottsrörelsen. Föräldratränarna har en makt över verksamheten, en makt de i flera fall ansågs utnyttja till att ge deras egna barn fördelar som de annars inte hade gjort sig förtjänta av, enligt respondenten.

Ibland är det ju svårt när man har en pappa, många gånger ser man ju det att ledarbarn spelar centralt, [...] är lagkapten, skjuter hörnor och frisparkar och straffar och får spela mest av alla, så ser det ofta ut.

Föräldrarna i sig anses också vara problematiska. De kunde i vissa fall gå in och agera som om de vore tränare, något som var vanligare när ledarna var ungdomar. En av respondenterna uttrycker det på följande sätt:

Det är svårare att vara ungdomsledare idag, det finns ju massa yttre faktorer, exempelvis föräldrar.

Enligt respondenten bidrar föräldrarnas påverkan till att idrotten försämras. En del föräldrar anses inte heller kunna ta in och anpassa sig till föreningens verksamhet. Föreningars respondenter uttrycker att de inte kan handskas med alla föräldrar, trots att det bedrivs ett arbete med att få föräldrar som inte är tränare att förstå hur föreningen vill att de ska bete sig och vad de borde och inte borde göra.

Jag vet inte om det går att göra något, vi har föräldrautbildning, ifrån att de börjar och spela fotboll. [- - -] Vår policy och riktlinjer och everything men det är en del som skiter i det, de är inte funtade riktigt.

På frågan hur man skulle kunna komma tillrätta med föräldrar som exempelvis skriker på barnen vid sidan av planen, svarade en av tränarna att det var ett svårt problem att lösa. När tränare sa till föräldrar som inte var tränare och vars uppdrag inte var att tala om hur barnen skulle bete sig eller vart de skulle vara placerade, beskrev respondenten att han ofta brukade få följande svar:

Jag säger vad jag vill till mitt eget barn.

Enligt den intervjuade var detta en vanlig kommentar som föräldrar inom fotbollen brukade svara när de blev tillsagda att exempelvis lugna ner sig under pågående match.

7.2.4 Möjligheter för genomförandet av Idrottens vill:s riktlinjer

Synen på föräldrar inom idrotten är delad även om de flesta respondenterna instämde i att det kunde skapa problem och beskrev egna liknande situationer rörande föräldrar inom idrotten. Men, enligt respondenterna finns också fördelar med att ha föräldrar inom idrotten.

Om föräldrarna skulle vara tränare i verksamheten fanns det delade meningar om. En annan synvinkel som framkom i diskussionen kring föräldrarnas bidrag inom idrotten, var att föräldratränarna trots deras, i flera fall, avsaknad av kompetens, ansågs vara de som skapat förutsättningar för flera barn att få idrotta. En av respondenterna beskrev att en tränare som var professionell skulle göra så att priset för idrottandet skulle stiga. En föräldratränare däremot, ansågs som en billig resurs.

Det är en styrka i den svenska idrottsrörelsen att vi har föräldraledare, för det innebär att det är låga kostnader eller blir lägre kostnader, än om vi skulle ha betalda tränare. Det ger möjlighet för fler att kunna idrotta till en rimlig peng. [...] Att vi inte på alla poster överallt behöver ha betalda tränare.

En verksamhet där föräldrarna deltog på föreningens villkor och inte utifrån en roll de inte hade befogenhet över, kunde ge positiva effekter som möjliggjorde att andra funktioner i föreningen kunde bedrivas, likt det förra citatet utifrån ”låga kostnader”. Föräldrars deltagande skulle vara begränsat till att genomföra ”mindre”uppgifter, enligt en av respondenterna. Mindre uppgifter innebar att stötta och hjälpa föreningen exempelvis med kioskförsäljning och att köra till träningar/tävlingar.

Vi är i jättebehov av föräldrarnas hjälp. De ska stå i kiosker, städa läktare och allt möjligt. Hjälpa till med lagen, cuper och skjutsa sina barn osv. Det jag skulle hoppas, det är ju liksom att man ställer upp och stöttar med sådana saker och sen när det är träning och matcher, att barnen får sköta sitt själva då och att de som är tillsatta som ledare får sköta det där.

Fotbollsföreningen framhävde struktur och kompetens som viktigt för att deras verksamhet skulle lyckas. En av respondenterna berömde de anställdas utbildningsbakgrund och beskrev att det var en faktor som skulle kunna hjälpa dem att bedriva bra träning på rätt sätt. ”De ansvariga tränarna har en akademisk bakgrund, där de har läst på högskola eller universitet.” I samtalet med en av de andra respondenterna framkom även dennes syn på träning för barn och ungdomar, som avspeglade vilken kompetens tränarna besatt och hur de såg på träningar och tävlingar för barn och ungdomar, jämförbart med *Idrotten vill*. På frågan vad barnidrott handlade om svarade således en av de ansvariga för ett ungdomslag i fotboll följande:

Barnidrotten handlar om att skapa trygga miljöer, där barnen lär sig skratta, ha roligt och lära känna andra människor, skapa relationer.

En annan av tränarna visade upp sina kunskaper i frågan om de etiska riktlinjerna och hur föreningen/respondenten såg på dessa.

Doping vet jag, det får man inte göra.

Fotbollsföreningen visade även prov på att deras organisation och struktur enligt dem själva var genomtänkt. Koordinatorerna, de som hade en universitets/högskoleutbildning, ansvarade för träningsupplägget och skötte strukturen, en sak som flera av de olika föreningsrespondenterna lyfte som en möjlighet för att säkerställa att träningen bedrevs på rätt sätt.

Det är ju koordinatören som gör träningsprogram och sånt där [...]. De har ju gått de utbildningarna som krävs inom fotbollen.

Båda föreningarna framhävde inte bara de föreningsaktivas kompetens, utan också deras attityd och inställning som en positiv effekt för utvecklingen av föreningen. En av de anställda hyllade sin förenings ledare för att de med hjälp av sin kompetens och vilja att lära sig mer, hade lyckats producera idrottare som också utvecklats till elitnivå. Tränarna i föreningen ansågs göra rätt saker vid rätt tidpunkter.

De gör mycket bra grejer och är nyfikna, jag tycker vi har ett bra ledarklimat. [- - -] Ledarna är en faktor till att vi får fram fotbollsspelare till vårt A-lag.

Ledarna som också ansågs kompetenta beskrevs tillföra mer än kunskap till föreningen. Tiden ansågs som en viktig faktor för ett lyckat ledarskap. Det ideella arbete som tidigare i diskussionen med denna respondent uttrycktes, ledde även fram till uppmärksammandet av hur tränarna kunde anses vara nyttiga för verksamheten, för att möjliggöra att den skulle utvecklas.

Nästan alla har ett fantastiskt engagemang och passion för att gå hit, ställer upp jättemycket alla ledare. Duktiga och bra kompetens på i stort sett allihop.

Slutligen ansåg flera av föreningens respondenter att de lyssnade på de aktiva och tog in deras åsikter och idéer när de planerade sin verksamhet. Citatet är hämtat ifrån en av de högt uppsatta i en av föreningarna. Men även flera av respondenterna lyfte fram vikten av att lyssna på barnen. Speciellt vid de tillfällen när det var möjligt, utifrån yttre faktorer och när det gällde beslut som berörde dem.

Vi lyssnar ju jättemycket på dem, vad man kan göra för att förbättra deras vardag. [- - -] Dels har man ju individuella utvecklingssamtal med dem.

Vid intervjuerna framkom även att det fanns beslut som de vuxna inte kunde styra över, såsom vad barnen gjorde ute på fotbollsplanen.

8. Analys och diskussion

Analysen kommer att utgå från resultatredovisningen. Med hjälp av bakgrundsbeskrivningen, teorin och den tidigare forskningen ska jag belysa samband och trender som kan svara upp emot syftet: *Att undersöka föreningars syn på deras förutsättningar att kunna bedriva sin verksamhet, i enlighet med Idrotten vill inkludera FN:s konvention om barnets rättigheter.* Redovisningen nedan är uppbyggd enligt följande: strukturperspektivet, aktörsperspektivet, förståelsen, genomförbarheten och viljan. I analysen och diskussionen kommer också studiens trovärdighet att diskuteras.

8.1 Strukturperspektivet

Utifrån de två föreningar som har undersökts är det svårt om ens möjligt att dra några generella slutsatser utifrån ett strukturperspektiv, alltså beskriva vilka samhällsprocesser som råder inom idrotten, vilket inte har varit en ambition med studien. Denna del ska istället ses som exempel på vilka faktorer som kan råda inom idrotten och på vilket sätt det skulle kunna gå att förklara dessa utifrån ett strukturperspektiv.

Uppsatsen började med en redogörelse för idrottsrörelsens omfattning, en sammanslutning som utifrån ett strukturperspektiv arbetat mot att bedriva sin verksamhet mot gemensamma mål och värderingar. Verksamheten har kritiserats av utomstående parter i samhället till exempel massmedia, Men också i det fall där interna, aktörer valt att kritisera idrottsrörelsen. Patrik Sjöberg är ett exempel på en enskild individ som kritiserade idrottsrörelsens ledare och tillika dess organisation. Kritiken mot idrotten både internt och externt kan upplevas både behövligt och tragiskt, trots alla de goda saker som idrottsrörelsen generellt för med sig, vilket Smith m.fl. (2014), Bailey och Parnell (2015) och Karp (2000) påpekat. Denna skepsis påvisas även i denna studie, då en tränare beskriver att en av de svårigheter som finns med att rekrytera personer till ett ideellt uppdrag i föreningen är att man som ideell i en förening i stor utsträckning kritiserar för de fel man gör. Att kritisera och kritiserar skulle kunna vara en struktur som inte bara är uppbyggd utifrån ett idrottssammanhang men som påverkar idrottsrörelsens verklighet och de som arbetar inom den, då ett strukturellt tänk av negativitet och klagomål skapar en debatt om Idrottsrörelsens nytta.

Det skulle också kunna vara en förklaring till den ökade forskningen på fältet barn- och ungdomsidrott. Då flera forskare exempelvis Engström, Norberg och Åkesson (2007), Karp (2015) och Redelius m.fl. (2016) har i deras rapporter efterfrågat hur väl riktlinjerna stämmer överens med verkligheten. Ytterligare en aspekt av den kritik som riktas mot idrotten generellt är då de svenska idrottsföreningarna givits ett större bidrag de senaste åren i form av sökbart extra ekonomiskt projektstöd. Studierna som påvisar att detta stöd inte har lett till någon ökad satsning på måluppfyllnad av riktlinjerna, exempelvis Patrikssons m.fl. (2007), ligger i linje med denna studies resultat, där representanterna hävdade att de i största utsträckning bryr sig mer om sina medlemmar och i första hand ser till sin egen verksamhet. Detta gör att det går att anta att föreningarna i deras bidragsökningar, som Karp m.fl. (2012) påvisar, prioriterar den del av verksamheten som stämmer bäst överens med de kriterier de själva anses vara intressant och vill uppfylla utifrån *Idrotten vill*.

Den övergripande strukturen som genomgående eftersökts i hela studien är hur väl implementerat *Idrotten vill* kan anses vara. Riktlinjerna i *Idrotten vill* ska verka på en samhällsnivå och vara ett ramverk lika för hela idrottsrörelsen. Trots detta beskriver Redelius m.fl. (2016) samt Engström, Norberg & Åkesson (2007), att dokumentet *Idrotten vill* är okänt, även om dess andemening avspeglar sig i verksamheten. Detta påstående går inte att befästa i denna studie, likt tidigare studier har nämligen inte *Idrotten vill* som dokument diskuterats eller efterfrågats. Det är en nackdel för studien som gör att implementeringen endast går att utläsa från iakttagelser av *Idrotten vill:s* andemening. Betydelsen av detta kan dock anses minimal då tidigare studier, som Redelius m.fl. (2016), beskriver att andemeningen i *Idrotten vill* är det som egentligen är av intresse och inte dokumentet i sig, vilket även Engström, Norberg & Åkesson (2007) nämner.

I denna studie återfinns flera exempel på när de åtta föreningsrepresentanterna beskriver hur de vill att deras verksamhet ska bedrivas, beskrivningar som avspeglar andemeningen i *Idrotten vill*. Respondenterna anses även besitta en god kompetens. I den ena av de två föreningarna beskrevs de anställda som välutbildade, då de hade studerat idrottsvetenskap på eftergymnasial nivå. Det skulle därför kunna vara rimligt att spekulera i att de någon gång har kommit i kontakt med *Idrotten vill*.

Hur föreningsrepresentanterna skulle gå till väga när de exempelvis behövde lösa problem och vara överens om vad deras verksamhet ska syfta och bidra till går även att koppla till liknande tankar och idéer som visar på att *Idrotten vill* har beaktas. I enlighet med Redelius m.fl. (2016) studie visar denna studie på att föreningarnas representanter har kännedom om vad *Idrotten vill* innebär. Det går däremot inte utifrån denna studies omfattning att säga något om ifall det som sägs faktiskt också genomförs i praktiken. Intervjuer är en bra metod för insamling av data men dess trovärdighet kan ifrågasättas. Genom att använda sig av intervjuer får man komma ihåg att det redan från början kan ske en påverkan från intervjuaren och respondenten för utfallet av studien. Även intervjufrågorna kan ge olika innebörder beroende på hur de ställs och hur de uppfattas (May 2001; Närvänen 1999). Trots detta pekar analysen på att dessa två föreningar utifrån ett strukturellt perspektiv har blivit påverkade av *Idrotten vill* eller åtminstone att föreningarna använder sig av *Idrotten vill:s* värderingar. För att göra en ännu tydligare förklaring så kan man beskriva att föreningarnas verksamhet tar hänsyn till *Idrotten vill:s* värderingar även om frågan ifall de kände till dokumentet aldrig ställts.

8.2 Aktörsperspektivet

Idrottsföreningarna kan ses som en enhet, de kan utgå från en dimension där föreningen kan svara upp mot hur det ser ut i föreningen utifrån stadgar eller övergripande värderingar som avspeglar sig på verksamheten. En förening kan också innehålla olika viljor som styr hur verksamheten ser ut och vad som sker inuti den. När ett aktörsperspektiv nu används beskrivs varje representant som en separat enhet och bilden av ett vi och ett dem. Istället för att analysera frågan om idrottsföreningen som helhet följer riktlinjerna eller inte, riktas nu blicken mot att finna skillnader eller likheter inom föreningen som påverkar hur de ser på *Idrotten vill*.

En av de saker som föreningens representanter beskrev på olika sätt, både vad gällde hur de skulle gå tillväga och vad det innebär, var riktlinjen *allas rätt att delta*. En högt uppsatt representant i den ena föreningen beskrev att deras uppdrag var gentemot deras egna medlemmar och att *allas rätt att delta* inte låg i föreningens intresse ifall det skulle genomföras på bekostnad av exempel kvalitet för de som redan var medlemmar i föreningen. I en studie av Likt DeLucas (2016) beskrev hur familjemedlemskapet i en simförening blev en representation för en familjs liv, vilket gjorde att idrottsfamiljen ansågs vara den viktigaste

samlingspunkten för en vanlig familj. Detta är ett exempel på när representanterna uttryckte att deras medlemmar prioriterades. Att idrott blev ett privilegium för vissa går att uttyda utifrån den tidigare forskningen, där Blomdahl och Elofsson (2006) beskriver att en större andel familjer med hög socioekonomisk status deltar i idrotten. En tränare beskrev att effekterna av detta kunde bli att samhället eller idrotten i sig gick miste om en stjärna, vilket också tyder på att de skjuter över problemen på andra och fränsäger sig sitt ansvar för situationen. Detta skulle kunna tyda på att de har gjort ett val att inte vilja eftersträva *Idrotten vill:s* riktlinjer på denna punkt. Flera av de andra, speciellt de tränare som var ideella, påstod att de värnade om allas rätt att delta och skulle försöka finna möjligheter för dessa att idrotta i föreningen.

På frågan hur de skulle göra för att ta hand om personer med funktionsnedsättning i deras förening framkom varierande tillvägagångssätt under intervjuerna. Respondenterna framhöll däremot vikten av att de beslut som togs utgick från vad som kunde anses vara bäst för individen. Några ansåg att personer med en funktionsnedsättning borde söka sig till en verksamhet som passade dem bättre, medan andra skulle prioritera dem och istället rucka på förhållandena för träningsgruppen och anpassa verksamheten efter dessa. Kopplat till tidigare studier liknar detta vad Beaudoin, Callary och Trudeau (2015) ansåg sig finna när de granskade tränarnas syn på det kanadensiska idrottsprogrammet. Där var riktlinjerna så pass generellt skrivna att föreningsrepresentanterna själva kunde välja hur de ville handskas med situationerna. Dock med medvetenhet om att inte vara garanterade att de skulle göra rätt val utifrån vad samhället i stort egentligen skulle ha mest nytta av. Detta illustreras av de stora ekonomiska satsningar som staten gjort på idrotten. I detta sammanhang menar Karp m.fl. (2012) att pengarna inte alltid tillföll och användes i det syfte det var tänkt enligt statens ambition. Trots detta påstående går det inte att utifrån denna studie finna tillräckliga belägg för att påstå att det finns ett frihet-under-ansvars-system inom det svenska föreningslivet.

Däremot går det att säga att föreningarna i dessa två fall beskrev sin verksamhet som väldigt öppna för att låta tränare ta ett stort ansvar för hur verksamheten skulle genomföras. Hur de tog hand om barn och ungdomar som sökte sig till föreningen var ett exempel på detta. Det gick också att i likhet med tidigare studier finna differentierade synsätt på hur idrotten skulle genomföras och vad som skulle ingå i en idrottsutbildning. Tidigare studier, exempelvis Karp (2004), visade på att föräldrarnas syn på idrott ansågs överensstämma med idrottens riktlinjer.

Däremot framkom en tudelad bild från föreningarnas representanter över vad föräldrarna bidrog med i föreningen. En del ansåg dem som nyttiga medan andra ansåg att de endast ställde till med problem, något som överensstämmer med Karps (2015) studie som förklarar att det råder delade meningar om hur god barn- och ungdomsidrott uppnås ute på fältet. Även Redelius m.fl. (2016) befäster att det finns delade meningar bland idrottsledare och utifrån studien även kan antas råda inom föreningarna.

8.3 Aktör och strukturperspektiv i samverkan

Utifrån strukturperspektivet kan *Idrotten vill* beskrivas som ett dokument som påverkat idrottens utformning generellt. Samtidigt antyder studien att det råder en frihet-under-ansvar-systematik inom föreningarna. Frågan som då ställs är hur aktör- och strukturperspektivet i samverkar och tillsammans kan tänkas påverka hur föreningsrepresentanterna upplever *Idrotten vill:s* riktlinjer. Utifrån idrottens samhällsprocesser råder det vissa värderingar som styr hur idrotten ska utformas, exempelvis att *Idrotten vill* fungerat som ett normativt dokument (Redelius m.fl. 2016). De värderingar som återspeglas i *Idrotten vill* är, som tidigare nämnts, skapade utifrån maktinnehavarnas vilja och den struktur som finns runt omkring dem. Exempel på det är påtryckningar från forskare, staten och massmedia. *Idrotten vill* kan därför till viss del anses påtvingat på den svenska idrottsrörelsens aktörer, till exempel de föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar.

Det kan kopplas till hur Collins (2010) beskriver att det engelska idrottssystemet är format av maktinnehavare. Beaudoin, Callary och Trudeau (2015) fann att idrottstränarna saknar inflytande över det kanadensiska idrottsprogrammet. Då bör man nämna att andra värderingar som ska råda inom hela idrottsrörelsen är hämtade direkt från praktiken och de som verkar där. Detta har lett till att vissa värderingar redan är etablerade i praktiken och kan då således anses skapade på ett aktörsplan. Det är därför viktigt att komma ihåg att ifall det finns en skillnad mellan olika riktlinjer och hur de upplevs så kan det också ha en förklaring i att det är föreningens egna riktlinjer som avspeglas i *Idrotten vill* och inte tvärtom. Till exempel uppmärksammas flera liknande värderingar i denna och tidigare studier, så som att medlemskapet ska kosta en summa pengar är, enligt Wagnsson m.fl. (2015), baserat på tradition. Det visade sig att medlemskapet som inkomstkälla även hade betydelse för

respondenterna i denna studie, då de ansåg att rätten att kunna köpa ett medlemskapet och en tillhörighet till klubben var en viktig del av verksamheten.

8.4 Förstår föreningarna vad *Idrotten vill* innebär?

I flera fall ha forskare tidigare visat att det är svårt för exempel en enskild tränare eller ett specialidrottsförbund att förstår hur *Idrotten vill* ska förverkligas i praktiken (Beaudoin, Callary och Trudeau 2015; Engström, Norberg och Åkesson 2007). Karp (2004) uttrycker att riktlinjerna ligger väl i linje med vad tränarna i hans studie påstår sig vilja förmedla. Karp (2015) instämmer delvis med Beaudoin, Callary och Trudeau (2015) avseende att riktlinjernas avsaknad av prioriteringsordning gör dem besvärliga att följa. Barns delaktighet är en av de riktlinjer där föreningarna ansåg att de ligger i god linje med *Idrotten vill*. Det går från denna studie att utläsa att föreningarna på föreningsnivå anser sig lyssna på och ta till sig barnens tankar. Däremot är det svårt att dra slutsatser om det genomförs i praktiken och hur barnen upplever detta. Studien visar på att barnen anses få vara delaktiga, även om föreningarna inte har en klar bild över hur detta genomförs. Det blir då naturligt att ändå anta att föreningarna antingen inte förstår vad delaktigheten betyder, eller som till exempel Karp (2015) förklarar att definitionen på delaktighet inte är densamma för alla. De andra studier som redovisats i denna studie, exempelvis Karp (2015) och Redelius m.fl. (2016), har inkluderat andra metoder. Det är också viktigt att nämna att de använt sig av andra studieobjekt, till exempel tränare, när de undersökt synen på barns delaktighet. Det är därför rimligt att tro att föreningarnas representanters åsikter, i synnerhet de anställda och styrande, skulle kunna skilja sig åt jämfört med tidigare studier. När materialet och de olika nivåerna granskades var för sig framkom även att ju högre uppsatt personen var i föreningen, så märktes en skillnad i hur denna person såg på barns delaktighet. De som var högst uppsatta och innehade en chefsposition i föreningen tog för givet att barnen fick vara delaktiga medan de som arbetade närmast barnen inte alls verkade vara lika övertygade om att det faktisk stämde. Uppkomsten av denna skillnad i uppfattning om delaktighet i föreningen kan bero på att föreningarnas representanters åsikter, i synnerhet de anställda och styrande, inte har lyckats implementera vikten av barns delaktighet ända ner på gräsrotsnivå, eller så tror de sig ha gjort det utan att ha något vidare bevis för det.

8.5 Är Idrotten vill genomförbar?

Hela studiens syfte har byggts upp kring frågan om *Idrotten vill* är genomförbar. Utifrån de hinder och möjligheter som har identifierats kan genomförbarheten delas upp i två delar. Den första delen kommer att beskrivas utifrån en simpel ja- och nej-fråga. Där blir svaret, utifrån de resultat som framkommit, nej det saknas fortfarande flera faktorer för att kunna genomföra *Idrotten vill* i praktiken. Detta styrks också av den tidigare forskningen, till exempel Collins (2010) och Redelius m.fl. (2016), vilka framhåller att *Idrotten vill:s* riktlinjer inte alltid är så enkla att anpassa verksamheten mot. (Collins 2010; Redelius m.fl. 2016).

I den andra och än mer intressanta delen söks svar på frågorna: På vilket sätt anser föreningarna att *Idrotten vill* inte är genomförbar? Till vilken grad genomförs inte *Idrotten vill* i praktiken? Denna del är intressant av två anledningar, dels då den ger en fingervisning om hur väl implementeringen av dokumentet är genomfört, och dels för att den bidrar till att framhäva föreningarnas syn på sina egna svårigheter att organisera sin verksamhet.

Föreningarna anser att det ideella ledarskapet sätter stopp för att kunna genomföra vissa bitar av *Idrotten vill:s* centrala delar, som att alla barn ska behandlas lika. Svårigheterna i detta handlar till stora delar om att de som har tid och möjlighet att ställa upp som ideella ledare är föräldrar som enligt föreningarnas respondenter inte beskrivs som objektiva i alla sammanhang. Detta resultat ligger i linje med Redelius (2002) studier som påvisat att föräldrar tillika ledare har varierande värderingar och syften med idrotten. När föräldrar som inte är tränare har studerats kommer däremot Karp (2004) fram till att dessa delar värderingarna som beskrivs i riktlinjerna för hur barn- och ungdomsidrott ska genomföras, vilket även styrks av denna studie. Utöver det som Karp (2004) kom fram till, bekräftar denna studie att föreningsrepresentanterna framhäver dessa föräldrar som vill följa riktlinjerna i *Idrotten vill* som en styrka i föreningen.

Föräldratränarna som tidigare tillskrivs en del negativa effekter för möjligheterna att genomföra *Idrotten vill*, framhövdes av föreningsrepresentanterna som bidragande faktorer till att föreningen kunde hålla nere sina kostnader. Detta medförde att idrottandet i föreningslivet blev billigare som i sin tur kunde leda till att fler skulle kunna tillåtas att delta, eller

åtminstone kunna konkurrera om en kö-plats till verksamheten. Kostnaderna i samband med deltagande har tidigare studerats av Blomdahl och Elofsson (2006), som påstår att deltagandet i en idrottsförening går att koppla till vilken socioekonomisk klass barn och ungdomar tillhör.

8.6 Vill föreningarna genomföra *Idrotten vill*?

Det finns incitament i *Idrotten vill* som definieras på annorlunda sätt ifall du antar ett aktörsperspektiv eller ett strukturperspektiv. Viljan hos de aktörer som ska genomföra verksamhet, som syftar till att medföra något för andra i en struktur såsom samhället, är en sådan åsiktsdelare. Föreningarnas representanter anser sig vilja genomföra en verksamhet som syftar till att uppfylla föreningens mål och visioner. Här går att fastslå att vissa av målen överensstämmer med *Idrotten vill:s* riktlinjer, exempelvis hur barn- och ungdomsidrotten inom en förening ska bedrivas. Tränarna anser till exempel att barnen ska idrotta under trygga förhållanden. Däremot skiljer sig viljan att fatta beslut som skulle kunna påverka föreningens medlemmar på ett negativt sätt, medan det i större grad skulle bidra till *Idrotten vill:s* måluppfyllelse. Föreningens representanter är måna om att framhålla sina medlemmars exklusivitet och övertag i beslutsfattande som en del av föreningen. Respondenterna värnade om sin egen förenings riktlinjer, även i de fall där det skulle kunna påverka samhället i stort. Tidigare har nämnts att det för en kostnad går att köpa ett medlemskap i föreningen, som då gör att du ges exklusiv rätt att exempelvis rösta på deras årsmöte, du tillhör helt enkelt ett sammanhang och tillskrevs vissa rättigheter. Detta har resulterat i att vissa kan köpa detta medlemskap och andra inte, de andra som inte kan köpa medlemskapet är de som inte hade råd. Medlemskapet är en symbol för att föreningen har en skyldighet att välja och företräda dig, då en förenings medlemmar är de som innehar makten i föreningen. Utifrån en struktur har detta förhållningssätt byggts upp i samhället i stort. I de flesta miljöer tilldelas makten till de som är deltagare eller kan anses vara deltagare. Det kan jämföras med ett lands invånare och den så kallade demokratiprincipen. Detta gör att idrottsrörelsen i stort kan antas förlora incitament över föreningarna, då de vill betraktas som autonoma samtidigt som de utan styrning införlivar en viss exklusivitet i samhället på grund av deras kostnader. Denna exklusivitet kan leda till maktmissbruk över förseelser inom idrott såsom statens pengar. Det är ett maktmissbruk som redan har visat sig i utredningarna om projektmedel och vad dessa insatser har riktas mot. Detta kan kopplas till Patriksson m.fl. (2007) och Karp m.fl. (2012) som påstår att idrottsrörelsen utnyttjat den statliga satsningen som de själva velat, utan att för

den delen bidra till en högre måluppfyllelse, i varje fall inte så att det går att dra några slutsatser om att *Idrotten vill* uppfylls i högre grad.

9 Slutsatser och vidare forskning

Redan i inledningsskedet i uppsatsen frågades: *Vilka förutsättningar har egentligen idrotten för att lyckas med implementeringen?* Det är en frågeställning som varit central genom hela arbetet och efter att denna studie nu är genomförd går det fortfarande inte att svara på den komplexa frågan. Dock finns några iakttagelser som bör nämnas vilka presenteras nedan.

9.1 Studiens ramar

Det är viktigt att inse en studies potential utifrån dess möjligheter/hinder. Studien har inkluderat en kvalitativ ansats med åtta stycken intervjupersoner vilket för en vetenskaplig studie kan anses vara en liten undersökning. Detta påverkar det förväntade resultatet och studiens nivå och storlek behöver därför tas i beaktande när följande iakttagelser och slutsatser läses. En samhällsvetenskaplig studies komplexitet kan antas bygga på tre olika sanningar som fastslår hur trovärdig och säker en studie kan vara. Frågan, svaret och metoden påverkar alla det framkomna resultatet. Med en vag fråga är det svårare att pricka in vad det egentligen är som ska undersökas och vilket område studien ska rikta sitt fokus mot i resten av studien. I det fall då studiens svar är för komplexa blir det svårt för en samhällsvetenskaplig studie att komma fram till något svar på den ställda frågan. Finns det brister i metoden kommer svaret på frågan aldrig att visa sig i studiens resultat. Skulle det vara så att någon av dessa tre parametrar brister i en studie är detta något som författaren och läsaren behöver ta hänsyn till när svaren tolkas.

I denna studie finns det både stora och små brister i samtliga parametrar. Liksom den övriga forskningen som problematiserar implementering som till exempel Skilles (2008) studie så, är denna studie inget undantag och visar också på att det är svårt att genomföra implementeringsstudier. Detta märks också i denna studie eftersom syftet är vagt och då ambitionerna varit att granska implementeringen på en bred nivå, vilket har krävt hänsynstagande till flera olika ramfaktorer. Det breda utgångsläget skiljer sig från liknande studier som endast har riktat in sig på en eller ett par faktorer för att förstå implementeringen till exempel Eliasson (2009) eller Hertting (2007). Det omfattande syftet avspeglar sig också på de spretiga svar som framkommit i studien, där undersökningen givit flertalet svar som varit varierande och komplexa, vilket har ställt höga krav på analysmetoderna. Samtidigt har det inte gett en klar bild för hur väl implementeringen av *Idrotten vill* kan anses vara varken

utifrån vad föreningsrepresentanterna tycker eller från hur väl *Idrotten vill* generellt kan anses vara implementerad i verksamheten. Svårigheterna med att välja och genomföra en metod som fallstudie avspeglas också på resultatet och framförallt på antalet intervjuer som genomfördes. Med ett större antal intervjuer hade insamlad data blivit större och förhoppningsvis bättre. På grund av studiens komplexitet kräver den en större mängd insamlad materiel för att granskas mera djupgående och besvara syftet, vilket är en samhällsvetenskaplig och kvalitativ studies egentliga syfte.

9.2 Slutsats

Utifrån ett strukturperspektiv är det svårt att svara på ifall *Idrotten vill* tillåts genomsyra verksamheten. Däremot bekräfts att *Idrotten vill* har påverkat verksamheten, då flera av representanternas beskrivningar samstämmer med *Idrottens vill:s* riktlinjer. I vilken utsträckning verksamheten däremot genomförs i enlighet med *Idrotten vill* går inte att svara på utifrån det insamlade materialet. Samstämmigheten mellan representanternas beskrivningar och *Idrottens vill:s* riktlinjer kan även bero på att *Idrottens vill:s* riktlinjer kan ha producerats från tankar och idéer som redan funnits i idrottsföreningarna. Utifrån ett aktörsperspektiv beskriver representanterna att de i flera situationer tilldelar framförallt tränare en stor grad av ansvarsfrihet. Tränarna och övriga medlemmar är de som bygger upp föreningen. Studien visar inte att denna självständighet är generell men att det finns inslag av en självständighet bland exempelvis tränarna i dessa två föreningar. Båda verksamheterna var öppna och beskrev sig själva som välkomnande för nya idéer, detta gör att det går att finna en kultur bland föreningens maktinnehavare som innebär att delaktigheten och att få med sig alla är viktigt för dem. Detta är en slutsats som dras även om studien inte finner något bevis för att denna ”kultur” skulle ha spridit sig och anammats hos alla tränare eller ifall det är något som framhålls men inte genomförs i praktiken. Föreningarnas representanter visar upp en förståelse av vad *Idrotten vill* betyder för deras praktik. Studien kan dock inte bekräfta om de förstår hur de ska arbeta med begrepp som att *alla barn och ungdomar ska få idrotta*. Utifrån resultatet har det framkommit att *Idrotten vill* inte är implementerad till fullo i praktiken. Föreningarna själva väljer att beskriva att det inte beror på dem, utan på att utomstående faktorer har haft en inverkan på föreningens möjligheter att bedriva sin verksamhet i enlighet med *Idrotten vill*. Exempelvis har bristen på anläggningar, föräldrar som lägger sig i fel saker

och att det är svårt att rekrytera ideell arbetskraft, varit några av de faktorer som föreningarna valt att ta upp.

9.3 Vidare forskning

Studier på området har tidigare undersökt tränares, ledares och olika förbunds syn på implementeringen av *Idrotten vill* (Engström, Norberg & Åkesson 2007; Karp 2015; Redelius m.fl. 2011). Denna studie har låtit flera olika föreningsrepresentanter, i synnerhet de som besitter en maktposition i föreningarna, få möjlighet att beskriva sin situation och syn på implementeringen av *Idrotten vill:s* värderingar. Trots min undersökning och flera tidigare studier är jag övertygad om att forskning på området kan fortgå. Implementeringsstudier med olika studieobjekt såsom tränare, hela föreningar och förbund kan ytterligare granskas. Både variationen i metodologiskt tillvägagångssätt, alltså studiens design, och en fördjupning i mer specifika och utvalda delar av föreningslivet, skulle ge ytterligare berikande kunskaper om implementeringen och de utmaningar som finns. Flera studier på området skulle förhoppningsvis bidra till ett fortsatt stimulerat forskningsfält. Något som inte framkommit i denna studie är hur en individs maktpositioner i föreningen avspeglade sig på verksamheten och de beslut som fattades, utifrån ett implementeringsperspektiv. Detta skulle kunna påverka framförallt viljan hos föreningar att exempelvis följa policydokument. En sådan studie skulle kunna inkludera ett aktörsperspektiv i form av individuella aktörsskap, alltså att alla individer ses som enskilda enheter och ett strukturellt aktörsskap, och där föreningen ses som en enhet. En studie av detta slag skulle kunna bidra till en ökad förståelse av hur idrottens hierarki påverkar implementeringen av *Idrotten vill*. Vidare forskning på området skulle också kunna vara att fortsätta fördjupa sig i *The simplified actor modell* och använda detta analysverktyg ytterligare, gärna med ett större datamaterial för att se ifall det ger ett annorlunda utslag och om det går att förstå föreningars och deras representanter ytterligare.

10. Käll- och litteraturförteckning

Ahrne, G. & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.

Bailey, R. & Parnell, D. (2015). Realising the Benefits of Sports and Physical Activity: The Human Capital Model. *Retos*, 28(2), ss. 147-154.

Beaudoin, C., Callary, B. & Trudeau, F. (2015). Coaches' Adoption and Implementation of Sport Canada's Long-Term Athlete Development Model. *SAGE Open*, 2015 (July-September), ss. 1–16.

DOI: 10.1177/2158244015595269

Berntsson, J. (2015-02-28) ”De har inte fattat vad barnen vill”. *Sportbladet*, 28 februari.

<http://www.aftonbladet.se/sportbladet/article20390533.ab>

[2017-05-02]

Blomdahl, U. & Elofsson, S. (2006). *Hur många motionerar/idrottare för lite och vilka är dom? En studie av den unga befolkningen i Stockholm, Haninge, Helsingborg, Jönköping och Lidingö*. Stockholm: Idrottsförvaltningen Forskningsenheten.

Collins, M. (2010). From ‘sport for good’ to ‘sport for sport’s sake’ – not a good move for sports development in England? *International Journal of Sport Policy and Politics* 2(3), ss. 367-379.

DOI: 10.1080/19406940.2010.519342

Dagens nyheter (2017) sökord: Gymnastik, totalt 144 artiklar.

<http://www.dn.se/om/gymnastik/>

(Uå) [2017-03-26]

Dalen, M. (2008). *Intervju som metod*. Malmö: Gleerups utbildning

DeLuca, J. R. (2016). 'Like a "fish in water"': swim club membership and the construction of the upper-middle-class family habitus. *Leisure Studies* 35(3), ss. 259-277.

DOI: 10.1080/02614367.2014.962581

Donnelly, P. & Petherick, L. (2004). Workers Playtime? Child Labour at the Extremes of the Sporting Spectrum. *Sport in Society*. 7(3), ss 301-321, OI: 10.1080/1743043042000291659

Eliasson, I. (2009). I skilda idrottsvärldar: barn, ledare och föräldrar i flick- och pojkfotboll. Diss. Umeå universitet. Umeå: Univ.

Eliasson, I., & Johansson, A. (2014). *Att sluta med idrott. En analys av avslutsprocessen och varför flickor slutar spela innebandy*. Pedagogiska rapporter, nr 91. Umeå: Univ, Pedagogiska institutionen.

Elvin, G. (2011). Möjligheternas dokument. I: Norberg, J, R. & Pihlblad, J. (red.). *För barnets bästa: en antologi om idrott ur ett barnrättsperspektiv*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning, ss. 145-154.

Engström, L. M., Norberg, J. R. & Åkesson, J. (2007). *Idrotten vill: en utvärdering av barn- och ungdomsidrotten*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Eriksson, A. (2017-05-18). Första gången det sker på den här nivån i svensk idrott - Fotbollskanalen. *Fotbollskanalen*, 18 maj.

<https://www.fotbollskanalen.se/allsvenskan/samordnaren-for-matchfixning-forsta-gangen-det-sker-pa-den-har-nivan-i-svensk/>

(2017-05-18) [2017-05-18]

Fahlén, J. & Skille, E. Å. (2017). State sport policy for indigenous sport: inclusive ambitions and exclusive coalitions, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 9(1), ss. 173-187.

DOI: 10.1080/19406940.2016.1232297

Geeraert, A., Alm, J. & Groll, M. (2013) Good governance in international sport organizations: an analysis of the 35 Olympic sport governing bodies. *International Journal of Sport Policy and Politics* 6(3), ss. 281-306.

DOI: 10.1080/19406940.2013.825874

Guneriussen, W. (1997). *Aktör, handling och struktur – grundproblem i samhällsvetenskapen*. Lund: Studentlitteratur.

Hammarberg, T. (2006). *Mänskliga rättigheter: Konventionen om barnets rättigheter*. Stockholm: Utrikesdepartementet.

Hassmén, N. & Hassmén, P. (2008). *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder*. Stockholm: SISU idrottsböcker.

Hertting, K. (2007). *Den sköra föreningen mellan tävling och medmänsklighet om ledarskap och lärprocesser i barnfotbollen*. Diss. Luleå tekniska universitet. Luleå: Luleå tekniska universitet.

<http://epubl.ltu.se/1402-1544/2007/26/LTU-DT-0726-SE.pdf>

[2017-01-18]

Hertting, K. & Karlefors, I. (2012). "Idrott för alla: Ur nyanlända barns perspektiv". *Svensk Idrottsforskning: Organ för Centrum för Idrottsforskning*. 21(1), ss 10-13.

Hylander, N. (2014) Idrottens himmel och helvete. *Utbildningsradion*

Tillgänglig på

<https://urskola.se/Produkter/179526-Idrottens-himmel-och-helvete-Toppa-for-att-krossa#Om-serien>

[2017-03-27]

Jakobsson, U. (2011). *Forskningens termer och begrepp: en ordbok*. Lund: Studentlitteratur

Karp, S. (2000). *Barn, föräldrar och idrott: en intervjustudie om fostran inom fotboll och golf*. Diss. Umeå universitet. Umeå: Umeå universitet.

Karp, S. (2004). *Den goda barnidrotten: föräldrar om barns idrott*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Karp, S. (2015) *Innebandyledarna och Idrotten vill: Ledares uppfattningar om god barnidrott och om verksamheten i den egna föreningen*. Umeå: Umeå universitet
<http://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:790834/FULLTEXT01.pdf>
[2017-01-30]

Karp, S., Eliasson, I., Fahlén, J., Löfgren, K. & Wickman, K. (2012). *Idrottslyftets externa utvärdering. Svenska Budo- och Kampsportförbundet, Svenska Gymnastikförbundet, Svenska Handikappidrottsförbundet, Svenska Innebandyförbundet och Svenska Skidförbundet*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Lindroth, J. (2011). *Idrott under 5000 år*. Stockholm: SISU idrottsböcker.

Lindroth, J. & Norberg, J. R. (red.) (2002). *Ett idrottssekel: Riksidrottsförbundet 1903-2003*. Stockholm: Informationsförl.

Lundquist, L. (1984). "Aktörer och strukturer", *Statsvetenskaplig tidskrift*. (1), ss. 1-23.

Lundquist, L. (1987). *Implementation Steering: An Actor-Structure Approach*. Bromley och Lund: Studentlitteratur och Chartwell-Bratt.

Markula, P. & Silk, M. L. (2011). *Qualitative research for physical culture*. Houndmills, Basingstoke. Hampshire: Palgrave Macmillan.

May, T. (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Medaljens pris. (2012). Sveriges television, 26 juli.

<https://www.youtube.com/watch?v=Kg-miijBBrE>

(2013-04-14) [2017-02-12]

Merriam, S. B. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Nyberg, A. 2016. Sexbrott inom ridsporten ”Vi måste ta vårt ansvar”. *Ridsport*, 21 november.

<http://www.tidningenridsport.se/Nyheter/Sverige/2016/11/Sexbrott-inom-ridsporten-Vi-maste-ta-vart-ansvar/>

(2016-11-21) [2017-03-27]

Närvänen, A-L. (1999). *När kvalitativa studier blir text*. Lund: Studentlitteratur.

Patriksson, G. (1987). *Idrottens barn: idrottsvanor, stress, "utslagning"*. Stockholm: Friskvårdscentrum.

Patriksson, G, Stråhlman, O, Eriksson, S. & Kristén, L. (2007). *Handslaget – Från idé till utvärdering. Om projekt, ekonomi och verksamhet*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

SOU 2008:59. *Föreningsfostran och tävlingsfostran: En utvärdering av statens stöd till idrotten*. Stockholm: Fritze.

Redelius, K. (2002). *Ledarna och barnidrotten: idrottsledarnas syn på idrott, barn och fostran*. Diss. Lärarhögskolan i Stockholm. Stockholm: HLS Förlag.

Redelius, K. (2011). *Idrottsledarna och Barnkonventionen. Om idrottande barns rättigheter*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Redelius, K. (2013) Att vilja och kunna fortsätta: om idrottens utformning och tillgänglighet. I: Dartsch, C. & Pihlblad, J. (red.). *Spela vidare: en antologi om vad som får unga att fortsätta idrotta*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning, ss 19-42.

Redelius, K., Kempe Bergman, M., Larsson, B. & Lingshede, E. (2016). *Gör idrotten som Idrotten vill? Barn- och ungdomsidrottens utformning i retorik och praktik*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:gih:diva-4722>

[2016-12-18]

Riksidrottsförbundet (2009). *Idrotten vill: Idrottsrörelsens idéprogram*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/detta-ar-svensk-idrott/idrottenvill_2009_webbversion2.pdf

[2016-10-12]

Riksidrottsförbundet (2015) *Idrotten i siffror*. Stockholm: Riksidrottsförbundet

http://www.rf.se/ImageVaultFiles/id_74712/cf_394/RF_Idrotten_i_siffror_2015.PDF

[2016-05-14]

Sawhill, J. C. & Williamson, D. (2001). *Mission Impossible? Measuring Success in Nonprofit Organizations*. *Nonprofit Management & Leadership*. 11 (3), ss. 371-387.

ISSN: 1048-6682

Sjöberg, P. & Lutteman, M. (2011). *Det du inte såg*. Stockholm: Norstedt.

SOU 1969:29. *Idrott åt alla*. Stockholm.

Skille, E. Å. (2008) Understanding sport clubs as sport policy implementers. *International review for the sociology of sport*. 43(2), ss. 181-200.

DOI: 10.1177/1012690208096035

Skille, E. Å. (2009). Sport as Social Policy: A Conceptual Reflection about Policy Making and Implementation Through the Case of the Norwegian Sports Qty Programme. *International Journal of Applied Sports Sciences* 21 (2): ss. 1-15

Smith, J. Eather N., Morgan P., Plotnikoff, R., Faigenbaum, A & Lubans, D (2014). The Health Benefits of Muscular Fitness for Children and Adolescents: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Sports Medicine* 44(9): ss. 1209-1224.

Stier, J. (2012). *Blod, svett och tårar. Ledarkulturen inom svenska landslagsgymnastik – belyst och problematiserad*. Västerås: Mälardalens högskola.

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:du-20731>

[2017-05-12]

Vetenskapsråden (1990). *Forskningsetiska principer*.

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

[2016-05-16]

Wagnsson, S., Dartsch, C., Norberg, J. R. & Pihlblad, J. (2015). *Idrottens pris: om idrottens kostnader och medlemskapets betydelse*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Wheeler, S & Green, K. (2014) Parenting in relation to childrens sports participation generational changes and potential implications. *Leisure Studies*, 33(3), ss. 267–284

<http://dx.doi.org/10.1080/02614367.2012.707227>

[2016-05-18]

Yttergren, L. (2003). Mellan hälsoträvan och showidrott. *Svensk idrottsforskning*. 12 (2), ss. 9-13.

<http://centrumforidrottsforskning.se/wp-content/uploads/2014/03/Svensk-idrottsforskning-nr2-2003.pdf>

[2017-05-03]

Bilaga 1- Intervjuguide

1. Uppvärmningsfrågor

1. Vilken roll har du i föreningen idag?
2. Har du haft några tidigare roller i denna eller andra idrottsföreningar?
3. För att jag bättre ska förstå dina svar undrar jag vad du anser vara barnidrott, ungdomsidrott och vuxenidrott, ifall det är så att du skiljer dem åt?

2. Tränare

- 2.1. Hur går rekryteringen av barn- och ungdomstränare till i er förening?
- 2.2. Vad har ni för typ av rutiner när ni får in nya tränare till er barn- och ungdomsverksamhet?
- 2.3. Hur skulle du vilja beskriva barn- och ungdomsledarna som ni har i er verksamhet idag?
- 2.4. Vad är era barn- och ungdomstränares uppgifter idag?
- 2.5. Vad anser du att era barn- och ungdomstränare gör bra idag?
- 2.6. Vad är era intryck av deras utbildningsnivå? Alltså vad besitter de för utbildning och finns de krav på någon speciell sådan för att vara ledare/tränare i er förening?
- 2.7. Är det något annat som du skulle vilja att era tränare gör på ett annat sätt som de t.ex. inte hinner eller klara av att genomföra idag?

3. Föräldrar

- 3.1. Vad är dina erfarenheter av föräldrar i barn- och ungdomsidrott?
- 3.2. Vad är din personliga åsikt om föräldramedverkan?
- 3.3. Är föräldrarna involverade i er barn- och ungdomsverksamhet idag och i så fall på vilket sätt?

4. Kultur och Normer

- 4.1. Om du skulle beskriva din förening för en fotbollsspelare/friidrottare som inte vet någonting om er barn- och ungdomsverksamhet, vad skulle du då berätta för denna personen?
- 4.2. Finns det några olika idéer/kännetecken som genomsyrar er förening?
- 4.3. Finns det något speciellt som kännetecknar barn- och ungdomsverksamheten?
- 4.4. Finns det någon policy för hur er barn- och ungdomsidrott ska bedrivas?
  - 4.4.1. Berätta mer om detta dokumentet?

4.4.1.1. Vilka har tillgång av dokumentet, och kan jag få detta?

5. Ekonomi

- 5.1. Vad kostar det för ett barn/ungdom att vara medlem i er förening, skiljer det sig åt?
- 5.2. Har ni några andra avgifter för att få delta i er barn- och ungdomsverksamhet t.ex en träningsavgift?
- 5.3. Vad är det för materiell kostnad för en barn och ungdom att utöva er idrott,
- 5.4. Finns det några andra avgifter som tillkommer för att delta fullt ut i er barn- och ungdomsverksamhet, T.ex. träningsläger, klubbkläder, tävlingsavgifter?
- 5.5. Hur agerar ni ifall det finns personer som inte har råd att betala dessa avgifter som söker sig till er förening?
- 5.6. Tror du de ekonomiska förutsättningarna för en del barn och ungdomar begränsar dem att delta i er verksamhet idag?
  - 5.6.1. Varför/varför inte?
- 5.7. Finns det andra faktorer som du tror begränsar deltagande i er verksamhet?
  - 5.7.1. Vilka och hur?

6. Delaktighet

- 6.1. Vilka sitter i styrelsen?
  - 6.1.1. Finns det några ungdomsrepresentanter?
- 6.2. Kommer ungdomarna till tals i er förening?
  - 6.2.1. På vilket sätt?
- 6.3. Vilka beslut får barn och ungdomarna vara med och påverka?
  - 6.3.1. Några exempel?
- 6.4. Hur stor inverkan har barn och ungdomarna på föreningens verksamhet?
  - 6.4.1. Hur märks detta?

7. Träning

- 7.1. Vid vilken ålder kan man tidigast börja träna i er föreningen?
- 7.2. Vem får börjar träna med er?
  - 7.2.1. Finns det några begränsningar?
- 7.3. Delas barnen eller ungdomarn in i olika träningsgrupper?
  - 7.3.1. Vad baseras indelning på?

- 7.4. Vad skiljer barn, ungdom och vuxen ur en tränings synpunkt?
- 7.5. Hur sker övergången mellan barnidrott, ungdomsidrott och vuxenidrott?
- 7.6. Hur säkerställs att barn- och ungdomsträning bedrivs på rätt sätt?
  - 7.6.1. Vem gör det?
    - 7.6.1.1. Vad har han/hon för kompetens att göra detta?
- 7.7. Vad är målet med er föreningens barnträning?
- 7.8. Vad är målet med er föreningens ungdomsträning?
- 7.9. Hur ser ni på att träna flera idrotter samtidigt?
  - 7.9.1. Hur möjliggör/förhindrar ni det?
- 7.10. Finns det några krav på träningsdeltagande i er förening?
  - 7.10.1. Hur jämförs det med att hålla på med andra idrotter?
- 7.11. Finns det någon positiv trend i vad gäller träningen i er förening just nu?
- 7.12. Finns det någon negativ trend vad gäller träningen i er förening just nu?

8. Tävlning

- 8.1. Vid vilken ålder börjar man tävla i er förening?
- 8.2. Vad är det för typ av tävlingar som man deltar i som barn och ungdom?
  - 8.2.1. Kan du berätta om tävlingsformen, vart tävlingen är och hur stora tävlingar/ cuper barnen och ungdomarna deltar i?
- 8.3. Vilka är det som får vara med och tävla?
- 8.4. Ställs det några krav på de som tävlar i er förening?
  - 8.4.1. Om det ställs några, vilka krav ställs på de som tävlar?
    - 8.4.1.1. (Etik moral, prestation, doping.)
- 8.5. Vilka aktiva är det som tävlar i er förening? Finns det några gemensamma drag?
  - 8.5.1. Vilka är det som är med som inte tävlar?
- 8.6. Hur tas besluten om vem som får tävla i er förening?
  - 8.6.1. Vem tar dem och vad baseras de på?

9. Avslutningsfråga

- 9.1. Är det något du vill tillägga kring er barn- och ungdomsidrott som du anser kan vara till vikt för mig som jag inte har frågat om?